

Gesetz-Sammlung

ZBIOR PRAW

für die

dla

Königlichen Preussischen Staaten. Kraiów Królestwa Pruskiego.

Jahrgang 1812.

Roku 1812.

Nro. 28.

(Nro. 67.) b. D.) Declaration der Verordnung über Darlehne in Staats- und andern öffentlichen Papieren. Vom 28. Dezember 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen: Die in Unserer Verordnung vom 16. März dieses Jahres über die Ablösung der Domänen, Abgaben jeder Art und in dem Edikt vom 27. Juni dieses Jahres wegen Veräußerung der Domänen, Forsten und geistlichen Güter, nachgelassene Bezahlung der Kauf- und Erbstandsgelder und Ablösungssummen mit Staats- und andern öffentlichen Papieren, veranlaßt Uns, die unter dem 4ten April dieses Jahres ergangene Declaration, welche Darlehne in den benannten Papieren nur nach dem jedesmaligen Cours derselben verstattet, näher zu bestimmen, wie folgt:

§. 1. Es können die im §. 6. der Verordnung vom 27. Juni wegen Veräußerung der Domänen, Forsten und geistlichen Güter benannten Papiere, nach ihrem Nennwerthe ausgeliehen werden, und der Gläubiger kann sich die Zurückzahlung des Nennwerths in baarem Gelde ausbedingen, wenn der Schuldner, die ihm geliehenen Papiere, nach ihrem Nennwerthe, zu Bezahlung der Kaufs- und Erbstandsgelder für Do-

Jahrgang 1812.

Nro. 28.

(Nro. 67. oryg.) Deklaracya Ustawy, względem pożyczek w krajowych i innych publicznych papierach z d. 28. Grudnia 1811.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski, Król Pruski etc. etc.

Wszém wobec czyniemy wiadomo: Ustawę Naszą z d. 16. Marca r. b. względem zkupienia wszelkiego gatunku podatków dominialnych, i w Edykcie z dnia 27. Czerwca r. b. względem sprzedaży dóbr narodowych, borów i dóbr duchownych wydaney, dozwoiliwszy zapłacenie ceny kupna, wkupna, i summ z kupna w krajowych i innych publicznych papierach, znajduiemy powód do objaśnienia deklaracyi w dniu 4. Kwietnia r. b. przez Nas wydaney, podług której pożyczki w rzeczonych papierach tylko podług każdoczesnego ich kursu dawane być mogą, i w tym względzie stanowiemy, co następuje:

§. 1. Papiery wymienione w §. 6. Ustawy z d. 27. Czerwca r. b. względem alienacyi dóbr narodowych, borów i lasów i dóbr duchownych wydaney, mogą być wypożyczane w nominalney swej wartości, i wierzyciel zastrzedz dla siebie może zwrotu nominalney wartości w gotowiznie, gdy dłużnik pożyczony mu papiery w nominalney ich wartości

[25]

mainen, Forsten und geistliche Güter oder zu Ablösung der Domainen-Abgaben verwendet.

§. 2. Wird bei diesen Darlehen eine Verpfändung vorgenommen, die sich zur Eintragung in das Hypothekensbuch eignet; so kann dieselbe ohne Anstand geschehen und dadurch dem Gläubiger eine Hypothek für den Nennwerth der vorgeliehenen Papiere bestellt werden.

§. 3. Es muß aber in allen Fällen, in welchen es auf den Nachweis ankommt, daß von dem Schuldner die vorgeliehenen Papiere in der §. 1. bestimmten Maße verwendet worden,

ein Attest derjenigen Behörde darüber beigebracht werden, welche die Veräußerung und Vererbpachtung der Domainen, Forsten und geistlichen Güter, oder die Ablösung der Domainen-Abgaben leitet.

§. 4. Sollte dieses Attest bei Darlehen, für welche der Schuldner durch Verpfändungen Sicherheit bestellt, vor der Eintragung derselben im Hypothekensbuch nicht beigebracht werden können; so hindert dieses die Eintragung nicht, jedoch kann dieselbe nur mit Hinzufügung des Vermerks geschehen, daß die dadurch bestellte Hypothek, in Ansehung der den Courswerth der geliehenen Papiere übersteigenden Summe, erst von rechtlicher Wirkung ist, wenn der Gläubiger das Attest der Verwendung sich verschafft hat.

Wir befehlen allen Behörden, insbesondere den Justiz- und Hypothekenbehörden, sich nach dieser Verordnung zu achten.

Urkundlich ist diese Deklaration von Uns höchst eigenhändig vollzogen und mit Unserm Königlichem Insigniegel bedruckt worden.

So geschehen zu Berlin den 28. December 1811.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.
v. Hardenberg. v. Kircheisen.

obraca na zapłacenie ceny kupna, i summę wkupna, za dobra narodowe, bory i dobra duchowne i na zakupienie podatków dominialnych.

§. 2. Zastaw z pożyczkami takowemi połączony, a do zainstabulowania go w księdze hipoteczney zdalny bez zawodu wciągnionym i tym sposobem wierzycielowi na wartość nominalną pożyczonych papierów hipoteka żądaną być może.

§. 3. W wszelkich przypadkach, gdy idzie o dowód:

czyli papiery pożyczane dłużnikowi w sposobie §. 1. oznaczonym, obrócone zostały,

złożone być musi zaświadczenie władzy zawiadującej sprzedażą i wypuszczaniem w wieczną dzierżawę dóbr narodowych, borów i dóbr duchownych, lub zakupowaniem podatków dominialnych.

§. 4. Gdyby zaświadczenie takowe, co do pożyczek, dla których dłużnik zastawne nadaie bezpieczeństwo, nie mogło być złożone przed intabulacją w księdze hipoteczney, więc wszelakoż intabulacja nastąpić może, z umieszczeniem jednak dodatku: iż nadana hipoteka, co do ilości kurs papierów przewyższającej, dopiero prawne pociągnie za sobą skutki, gdy wierzyciel zaświadczenie wydania onychże złoży.

Nakazujemy wszystkim władzom, a mianowicie władzom sprawiedliwości, aby się do obecnego urzędzenia stosowały.

Deklaracya obecna dla wiary publiczney przez Nas podpisana, i Królewską pieczęcią Naszą opatrzoną została.

Działo się w Berlinie d. 28. Grudnia 1811.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.
v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Nro. 29.

(Nro. 69. d. D.) König. Befehl, die nicht ferner zu gestattende Mitveräußerung der Patronatsrechte beim Verkauf der Domainen betreffend. Vom 9. Januar 1812.

Aus den Mir von Ihnen vorgetragenen Gründen, welche, sowohl in Betrachtung der kirchlichen Verfassung und einer guten Kirchenzucht, als in finanzieller Rücksicht, der bisher statt gefundenen Mitveräußerung der Patronatsrechte bei dem Verkauf Meiner Domainen, und der aufgehobenen geistlichen Güter, entgegenstehen, will ich hiermit den §. 16. der Veräußerungs-Instruktion vom 25. Oktober 1810. in diesem Stücke aufheben, und befehle Ich, daß künftig bei Veräußerungen der Domainen und eingezogenen geistlicher Güter, die Patronatsrechte nicht mit verkauft, sondern dem Staate vorbehalten, die Patronatslasten der zu veräußernden Güter aber, nach ihrem jährlichen Durchschnitt veranschlaget, als Kanon auf die Güter gelegt, und von den Erwerbtern derselben, jährlich zum Kirchen- und Schulbau, und Unterhaltungs-Fonds, an die Regierungen gezahlet werden sollen.

Ich autorisire Sie, in Gemäßheit dieser Bestimmung, die durch die Gesessammlung bekannt zu machen ist, das weiter Erforderliche zu verfügen.

Berlin den 9. Januar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An den Staatskanzler Freiherrn v. Hardenberg.

No. 30.

(Nro. 70. d. D.) Verordnung, betreffend die Aufkündigungsfrist bei Monatsweise gemietheten Wohnungen. Vom 9. Januar 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

Verordnen, zur Ergänzung der Vorschriften des Allgemeinen Landrechts Theil I. Tit. 21. §. 341 — 344., hiermit Folgendes:

Nro. 29.

(Nro. 69. oryg.) Rozkaz Królewski zakazujący nadal odstąpienie prawa Kollatorstwa przy alienacyi dóbr narodowych. Z dnia 9. Stycznia 1812.

Z powodów przez W Pana mi przedstawionych, które tak z względu urządzenia kościelnego, i należytej karności kościelney, iako i względu finansowego, stawiają naprzeciw dotychczasowemu odstąpieniu także prawa Kollatorstwa przy sprzedawaniu dóbr Moich narodowych i zniesionych dóbr duchownych §. 16. Instrukcyi względem alienacyi w dniu 25. Października 1810. r. wydaney, i rozkazuję, aby na przyszłość przy sprzedaży dóbr narodowych i duchownych prawa Kollatorstwa nie były zbywane, i owszem dla Rządu zastrzeżone zostały. Ciężary iednak patronalne dóbr sprzedać się mających podług rocznego ryczałtu obrachowane, iako kanon na dobra nałożone i przez nabywcę co rok do funduszu budowy i utrzymania kościołów i szkół, Regencyom wypłacane bydz mają.

Upoważniam W Pana, abyś stósownie do obecnego postanowienia, które w Zbiorze Praw ogłoszonem bydz ma, dalsze powszechnie wydał rozporządzenia.

Berlin dnia 9. Stycznia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 30.

(Nro. 70. oryg.) Ustawa względem czasu wypowiedzenia co do mieszkań na miesiące najętych. Z dnia 9. Stycznia 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

W celu uzupełnienia przepisów Pow. Prawa krajowego w Cz. I. Tyt. 21. §. 341. — 344. postanawiamy, co następuje:

[25*]

Bei Monatsweise gemietheten Wohnungen soll, wenn nicht ein Anderes ausdrücklich verabredet worden, die Aufkündigung in der ersten Hälfte und spätestens am funfzehnten Tage des laufenden Monats, für dessen Dauer der Betrag des monatlichen Miethszinses bestimmt ist, geschehen und jedem Theile freistehen, eine spätere Kündigung aber, wider den Willen des andern Theils, nicht statt finden, sondern der Miethvertrag alsdann für stillschweigend, jedoch nur wieder auf Einen Monat, verlängert angenommen werden.

Hiernach hat sich Jedermann zu achten.

Gegeben Berlin den 9. Januar 1812.

Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg. v. Kirchhausen.

Co do mieszkań na miesiąc najętych, w niedostatku umowy inaczey stanowiącý, wypowiedzenie nastąpi i stronom obydwom służyć ma w pierwszey połowie a naypóźniy do piętnastego dnia bieżącego miesiąca, za który ilość nymu miesięcznego umówioną została; późniejsze zaś wypowiedzenie, wbrew woli drugiey strony, nie ma mieć miejsca, i owszem kontrakt nymu milczeniem takowém za przedłużony na ieden iednak tylko miesiąc uważany bydz ma.

Do tego wszyscy stósować się mają.

Dan w Berlinie dnia 9. Stycznia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg. v. Kirchhausen.

Nro. 31.

(Nro. 71. d. D.) Königl. Verordnung, betreffend die Freiheit der Unteroffiziere und gemeinen Soldaten, über ihr Vermögen zu verfügen. Vom 18ten März 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen: Da über die Ausdehnung der den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten durch Unsere Kabinettsordre vom 25. September 1809. gestatteten Freiheit, über ihr Vermögen zu disponiren, Zweifel entstanden; so bestimmen Wir Folgendes:

§. 1. Den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten und deren Ehefrauen ist gleich andern Untertanen der freie Gebrauch ihrer Kapitalien nebst Zinsen gestattet, wie die Kabinettsordre vom 25. September 1809. bereits festsetzt.

§. 2. In Rücksicht der Erwerbung und Veräußerung der Grundstücke hat es bei den Vorschriften des Allgem. Landrechts Th. II. Tit. X. §. 27. bis 32. und 35. das Verbleiben.

Nro. 31.

(Nro. 71. oryg.) Ustawa Królewska tycząca się wolności Podoficerów i prostych żołnierzy do zarządzania swym majątkiem. Z dnia 18. Marca 1811.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wszem wobec wiadomo czyniemy: Ponieważ względem obięcia wolności Podoficerom i prostym żołnierzom, do zarządzania swym majątkiem, w rozkazie Naszym gabinetowym w d. 25. Września 1809. nadaný, wątpliwości wynikły, więc postanawiamy co następuje:

§. 1. Podoficerom i prostym żołnierzom i ich małżonkom porówno z drugimi poddanymi w moc rozkazu gabinetowego z dnia 25. Września 1809. wolne używanie ich kapitałów i prowizyi iest nadaném.

§. 2. Co do nabywania i alienacyi nieruchomości, pozostawia się przy przepisach Pow. Prawa krajowego Cz. II. Tyt. X. §. 27. aż do 32. i 35.

Nach der jetzigen Einrichtung bei der Armee tritt aber anstatt der Genehmigung des Regiments, Chefs die des Kommandeurs des Regiments oder Bataillons ein. Der Kommandeur soll auch die Genehmigung zur Veräußerung eines Grundstücks nur verweigern, wenn der Soldat sich schon einmal des Verbrechens der Desertion schuldig gemacht hat, oder derselbe der Entweichung verdächtig ist.

§. 3. Auch in Rücksicht der Befugniß der Unteroffiziere und gemeinen Soldaten, Darlehne aufzunehmen und Schuldverträge einzugehen, hat es bei den Vorschriften des Allgemeinen Landrechts Th. I. Tit. XI. §. 700, 702 und 703. und des ersten Anhanges §. 22. das Verbleiben.

§. 4. Dagegen soll anstatt der Vorschrift des §. 701. über die ohne Einwilligung ihrer Kommandeurs ungültige Verpfändung ihrer Grundstücke, die §. 687. am angeführten Orte für die Offiziere gegebene Bestimmung, auch bei den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten dahin in Anwendung kommen, daß sie ohne Konsens des Kommandeurs die Immobilien gültig verpfänden können.

Doch erlangt eine solche Schuld nur von dem Augenblick an ihre Gültigkeit, da die Eintragung in das Hypothekenbuch wirklich geschehen ist.

§. 5. Die den Subalternen-Offizieren in dem §. 688. a. a. Orte nachgelassene freie Verfügung über Einkünfte von Grundstücken und über jährliche Hebungen, soll gleichfalls den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten zu statten kommen.

§. 6. Die Bestimmung des §. 50. des ersten Anhangs zum Allgemeinen Landrecht, nach welchem in der Regel Niemand etwas käuflich gültigerweise von einem Soldaten erkaufen konnte, wird auf Armatur und Montirungsstücke beschränkt.

Es kann diesemnach Niemand sich mit einem Bekannten oder unbekanntem Soldaten ohne Beiseyn des Feldwebels oder Wachmeisters in Kaufgeschäfte über diese Sachen einlassen, ohne sich der Gefahr auszusetzen, daß der Kauf für ungültig erachtet und der unvorsichtige Ankäufer gesetlich bestraft werden wird.

Podług terażniejszego urządzenia w armii; w miejsce zezwolenia Szefa pułku, następuje zezwolenie Kommandanta pułku lub batalionu. Kommandant zezwolenie na sprzedaż nieruchomości tylko ma odmówić w tym razie, gdy żołnierz raz już dopuścił się występku dezercyi, albo gdy jest podeyrzany o ucieczkę.

§. 3. Również co do prawa Podofficcrów i prostych żołnierzy, w zaciąganiu pożyczek i zawarciu umów w tey mierze, pozostaje się przy przepisach Pow. Prawa krajowego Cz. I. Tyt. XI. §§. 700. 702. i 703. i oraz §. 22. pierwszego dodatku.

§. 4. Przeciwnie zaś, zamiast przepisu §. 701. względem nieważności zastawu nieruchomości ich bez zezwolenia na to Kommandanta nadanego, postanowienie w §. 687. rzezonego prawa względem Officerów wyrzeczone, nadal i do Podofficcrów i prostych żołnierzy przystosowane bydź ma w ten sposób: iż ci tu odtąd nieruchomości swe i bez konsensu Kommandanta ważnie zastawić mogą.

Wszelakoż dług takowy dopiero staje się ważnym od momentu, gdy intabulacya w księdze hypotecznój istotnie uskuteczniłą została.

§. 5. Nadane w §. 688. rzezonego prawa Officerom niższym, wolne dochodami zarządzanie z ich gruntów i rocznymi przychodami, również Podofficcróm i prostym żołnierzóm dozwolone bydź ma.

§. 6. Przepis §. 50. pierwszego dodatku Pow. Prawa krajowego, podług którego nikt powszechnie nie mógł czego przez kupno ważnie od żołnierza nabywać, ogranicza się do przedmiotów broni i munduru.

Nikt zatem ani z znanym ani z nieznanym żołnierzem nie może bez przytomności Sierzanta lub Wachmistrza wdawać się w kupno o takowe rzeczy, jeżeli nie chce się narażać na uznanie kupna za nieważne i na ukaranie niebacznego nabywcy.

Nach dieser Verordnung haben sich sämmtliche Militär- und Civilbehörden zu achten. Urkundlich ist diese Verordnung von Uns höchst eigenhändig vollzogen und mit Unserm Königlichem Insiegel bedruckt worden.

Gegeben Berlin den 18. März 1811.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen. Hake.

Do ustawy takowéy wszystkie władze wojskowe i cywilne stósować się mają. Dla wiary publiczney ustawa ta przez Nas własnoręcznie podpisana i Królewską Naszą pieczęcią opatrzoną została.

Dan w Berlinie dnia 18. Marca 1811.

(L.S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen. Hake.

Nro. 32.

(Nro. 72. d. D.) Deklaration der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 1. Titel 24. §. 128. und Titel 52. §. 14. Vom 30. Dezember 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

Finden Uns bewogen, die Vorschriften der Allgemeinen Gerichtsordnung Theil 1. Titel 24. §. 128. u. Titel 52. §. 14., auf den Vorschlag Unsers Ministerii des Innern und der Justiz, dahin zu deklariren:

Daß die Sequestration und Exaration solcher Güter, auf welche keine Pfandbriefe haften, künftig nicht durch die Ritterschafts- und Kredit-Direktionen geschehen, sondern den ordentlichen Gerichten, unter deren Real-Jurisdiktion die Güter liegen, überlassen bleiben sollen.

Wir befehlen hiermit allen Kredit-Direktionen, auch Ober- und Untergeichten in Unsern Staaten, sich hiernach gebührend zu achten.

Geschehen Berlin den 30. Dezember 1811.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 32.

(Nro. 72. oryg.) Deklaracya ordynacyi powszechnéy processowey Cz. 1. Tyt. 24. §. 128. i Tyt. 52. §. 14. Z dnia 30. Grudnia 1811.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Na wniosek Naszego Ministra spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, widzimy się powodowanymi, przepisy powszechnéy Ordynacyi Sądowniczéy w Cz. 1. Tyt. 24. §. 128. i w Tyt. 52. §. 14. w ten sposób objaśnić:

iż sekwestracya i taxowanie dóbr, na których nie ciążyą listy zastawne, nadal nie do Dyrekcyi kredytowych, lecz do zwyczajnych Sądów, pod których jurysdykcyą realną są położone, należeć ma.

Rozkazuiemy wszystkim Dyrekcyom kredytowym, tudzież Sądom wyższym i niższym w krajach Naszych, aby się do tego stósowały.

Dan w Berlinie dnia 30. Grudnia 1811.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Nro. 33.

(Nro. 74. d. D.) Deklaration des §. 6. des Edikts vom 13ten December 1811., die Einschmelzung und Umprägung der Scheidemünze in Kourant betreffend. Vom 20sten Februar 1812.

Da wegen der Auslegung der in dem Edikte vom 13ten December 1811. in Betreff der Einschmelzung und Umprägung der Scheidemünze in Kourant, §. 6. enthaltenen Bestimmung:

daß in Rücksicht der, vor der Publikation des Edikts eingegangenen temporären Verpflichtungen, so lange der Vertrag währet, wenn derselbe auf Scheidemünze lautet, es bei der Zahlung der reducirten Münze von 36 Groschen oder 45 Böhmen oder Düttchen verbleiben solle,

Zweifel entstanden sind; so deklarire Ich, auf Ihren Antrag, diese Bestimmung dahin: daß bei allen im §. 6. des gedachten Edikts erwähnten, vor der Publikation desselben geschlossenen Verträgen, welche auf eine gänzliche oder theilweise Zahlungs-Verbindlichkeit in Münze gerichtet sind, die Zahlung in Münze nur bis zum 31sten März des gegenwärtigen Jahres nach dem Fuße von 36 Groschen oder 45 Böhmen auf den Thaler gerechnet, statt finden kann; die nach diesem Tage fällig werdenden Zahlungen aber in der Maasse zu leisten sind, daß der Thaler mit 42 Groschen-Stücken oder 52½ Silbergroschen, oder Düttchenstücken, berichtigt werden muß.

Ich überlasse es Ihnen, diese Meine Bestimmung durch die Gesessammlung bekannt machen zu lassen, und in Gemäßheit derselben, das Erforderliche zu verfügen.

Berlin, den 20sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

Nro. 33.

(Nro. 74. oryg.) Obiaśnienie §. 6. Edyktu z dnia 13. Grudnia 1811. r. względem stopienia i przebicia monety zdawkowey na grubą monetę Z dnia 20. Lutego 1812.

Z powodu wątpliwości względem postanowienia w edykcie z dnia 13. Grudnia 1811. co do przetopienia i przebicia monety zdawkowey na grubą monetę w §. 6. objętego:

iż co do zobowiązań czasowych przed ogłoszeniem edyktu zawartych, przez czas trwania umowy wypłatę w monecie zdawkowey stanowiącę, wypłata takowey zredukowaney monety w 36 groszówkach lub 45 czeskich czyli troiaków czynioną byđ ma,

na wniosek W Pana postanowienie takowe w ten sposób objaśniam: iż we wszystkich w §. 6. rzeczonego edyktu wzmiankowanych przed ogłoszeniem onegoż zawartych osnowach, zupełną lub cząstkową wypłatę w monecie zdawkowey stanowiących, taż wedle stopy 36 groszówek lub 45 czeskich, na Talara rachując tylko aż do 31. Marca r. b. miejsce mieć ma; wypłaty zaś po dniu tym przypadające, rachując na Talara 42 groszówek czyli 52½ czeskich lub troiaków uskutecznione byđ muszą.

Zostawiam W Panu podać obecne postanowienie Moie przez zbiór praw do publiczney wiadomości, i dalsze stósownie do niego rozrządzenie.

Berlin dnia 20. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Państwa Barona de Hardenberg.

Nro. 34.

(Nro. 76. d. D.) Deklaration des §. IX. des Edicts vom 9ten Oktober 1807., die Familien- und Fideikommiss-Stiftungen betreffend. Vom 19ten Februar 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen u. u.

Finden Uns veranlaßt, zur nähern Bestimmung des §. IX. des Edicts vom 9ten Oktober 1807. hierdurch festzusetzen, daß die daselbst gegebene Vorschrift, nach welcher jede Familien- oder Fideikommiss-Stiftung durch einen Familien-Schluß beliebig abgeändert, oder gänzlich aufgehoben werden kann, auf diejenigen fideikommissarischen Substitutionen, die bei der ersten Generation stehen bleiben, den Rechten der Substituirten entgegen, nicht angewendet, jede andere fideikommissarische Substitution hingegen, welche über die erste Geschlechtsfolge hinausgeht, der Aufhebung durch Familien-Schlüsse ohne alle Rücksicht unterworfen seyn soll.

Wir befehlen, diese Unsere allerhöchste Deklaration durch die Gesessammlung zu Jedermanns Wissenschaft und Nachachtung bekannt zu machen.

Urkundlich haben Wir gegenwärtige Deklaration höchst eigenhändig unterschrieben und mit Unserm Königlichem Insiegel bedrucken lassen.

Gegeben Berlin, den 19ten Februar 1812.

(L.S.) **Friedrich Wilhelm.**
Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 34.

(Nro. 76. oryg.) Objaśnienie §. IX. Edyktu z dnia 9. Października 1807 r. względem ustaw familynych i fideikommissyinych z dnia 19. Lutego 1812.

My FRYDERYK WILHELM,
z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

Powodowani iesteśmy celem bliższego oznaczenia §. IX. Edyktu z dnia 9. Października 1807. r. postanowić ninieyszém, iż dany tamże przepis, podług którego wszelka ustawa familyna i fideikommissyina przez układ familyny dowolnie odmienioną lub zupełnie zniesioną byż może, przystosowanym byż nie ma na szkodę podstawionych do tych substytucyi fideikommissyinych, które przy pierwszém zostaią separacyi; przeciwnie zaś wszelka substytucya fideikommissyina, która za pierwszą generacyą przechodzi, przez układy familyne bezwzględnie uchyloną byż może.

Rozkazuiemy aby takowa naywyższa deklaracya Nasza w Zbiorze Praw do powszechnéy wiadomości i zastosowania się podana została.

W dowód czego takową podpisaliśmy i pieczęć Naszą Królewską rozkazaliśmy załączyć.

Dan w Berlinie dnia 19. Lutego 1812.

(L.S.) **FRYDERYK WILHELM.**
Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 35.

(Nro. 77. d. D.) Königl. Befehl, daß bei Verwandlung erkannter Geldbußen in Leibesstrafen, letztere nicht über zehnjährigen Verlust der Freiheit ausgedehnt werden sollen. Vom 24sten Februar 1812.

Auf Ihren Bericht vom 16ten Februar d. J. sehe Ich, zur Vermeidung unverhältnismäßiger Strafen hierdurch fest: daß in den Fällen, in welchen eine

Nro. 35.

(Nro. 77. oryg.) Rozkaz Królewski podług którego w zamianie zawyrokaney kary pieniężney, na karę cielesną, ta tu nad dziesięcioletnią utratę wolności rozciągnioną być nie może. Z dnia 24. Lutego 1812.

Na rapport W Pana z dnia 16. Lutego r. b. w celu uniknienia kar niestósownych, postanawiam ninieyszém: iż w przypadkach, gdy za-

nach den Gesetzen verwirkte Geldbuße, bei dem Unvermögen des Verbrechers, in eine Leibesstrafe verwandelt werden muß, und die Dauer der letzteren gesetzlich nicht ausdrücklich bestimmt worden, zwar das in den §§. 88. und 89. Tit. 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts vorgeschriebene Verhältniß der Leibesstrafen zu den Geldbußen zum Grunde gelegt werden könne, daß jedoch die zu substituierende Leibesstrafe über einen zehnjährigen Verlust der Freiheit in keinem Falle ausgedehnet werden solle. Hiernach haben Sie das Erforderliche zu verfügen.

Berlin, den 24sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg
und
Justizminister von Kirchheim.

winiona podług praw kara pieniężna dla niemożności występicy na karę cielesną zamienioną być musi, a przeciąg oneyże wyraźnie prawem oznaczony nie został, wprawdzie stosunek kar cielesnych względem kar pieniężnych w §§. 88. i 89. Tit. 20. Cz. II. Powszech. Prawa Krajow. za zasadę przyjęty być może, iednak kara cielesna w zamianę ustanowić się mająca w żadnym razie dziesięcioletniey utraty wolności przenosić niema. Podług tego wydadie WWPP. należyte rozporządzenia.

Berlin dnia 24. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM,

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg,
i
Ministra Sprawiedliwości de Kirchheim.

Nro. 36.

(Nro. 79. d. D.) Königl. Befehl wegen Ausschließung der Mitglieder der Provinzial-Domänen-Verwaltungen von Erwerbung der Domainen-Grundstücke ihrer Provinz. Vom 20sten Februar 1812.

Das Gesetz vom 18ten April 1764., welches Kriegerathen, so lange sie im Staatsdienste stehen, von allen Arten von Pachtungen ausschließt, darf seiner Absicht nach, um Mißbräuche zu verhüten, bei den Domainen-Veräußerungen nicht ohne Anwendung bleiben. Ich will diese jedoch, nach Ihrem Antrage, dahin hiemit bestimmen, daß Mitgliedern der Provinzial-Domänen-Verwaltungen zwar die Erwerbung von Domainen-Grundstücken in andern Provinzen, als in welchen sie angestellt sind und arbeiten, ohne weiteres, in derselben Provinz aber nur nach vorgängiger Dispensation des Chefs der obern Domainen-Verwaltung, auf den Antrag des Präsidenten der Provinzial-Verwaltung, sowohl direkte, als durch Cession nach

Jahrgang 1812.

Nro. 36.

(Nro. 79. oryg) Rozkaz Królewski względem wyłączenia członków Administracyi Prowincyalnych ekonomicznych od nabywania nieruchomości domanialnych w ich Prowincyi położonych. Z dnia 29 Lutego 1812.

Prawo z dnia 18. Kwietnia 1764. wyłączające konsyliarzy wojskowych (Krygsratów) w czasie trwania ich służby rządowej od wszelkiego gatunku dzierżaw, mające za cel zapobieżenie nadużyciom, i co do Alienacyi dóbr narodowych zważaném być powinno. Podług wniosku W. Pana przystosowanie tegoż prawa w ten sposób postanawiam: iż członkom władz administracyjnych: ekonomicznych - Prowincyalnych, nabycie dóbr narodowych w innych Prowincyach iak w téy, gdzie są na Urzędzie i czynnymi bezwarunkowo; w téy saméy iednak Prowincyi, w którój zostają, za poprzedniczym tylko na wniosek Prezydującego w administracyi Prowincyalney, przez Naczelnika wyższej administracyi domanialney, wydać

[26]

gelassen seyn soll. Ich überlasse Ihnen, Hiernach zu verfügen.

Berlin, den 29sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

się mającym konsensem nabywanie bezpośrednio, lub też przez Cessyją, dozwołoném być ma. Zostawiam W. Panu dalsze w téy mierze wydać rozporządzenia.

Berlin dnia 29. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 37.

(Nro. 93. d. D.) Verordnung, betreffend die Verträge über das Eigenthum liegender Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte in Westpreußen. Vom 20sten April 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen ic. ic.

Haben auf den Bericht Unsers Staatskanzlers und Unsers Justizministers beschloffen, und verordnen hiermit, daß die in einem Theil Unserer Provinz Westpreußen bisher zur Anwendung gebrachte Vorschrift des Preussischen Landrechts von 1721 Part. II. Lib. IV. Tit. 6. Art. 7. §. 1. und 4., wonach Verträge über das Eigenthum unbeweglicher Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte, so lange die Insinuation und Einschreibung bei dem Gerichtsstande der Sache nicht erfolgt, oder die Erfüllung von beiden Theilen nicht geschehen ist, für unkräftig und nichtig erkläret sind, vom Tage der Publikation dieser Verordnung an, als abweichend von der in Unsern Staaten allgemein bestehenden Gesetzgebung, gänzlich aufgehoben und abgeschafft seyn, und künftig alle Verträge über das Eigenthum liegender Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte in Westpreußen nach den Bestimmungen des Allgemeinen Landrechts Th. 1. Tit. 10. §. 15, 16, 17. und der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 2. Tit. 1. §. 3. beurtheilt werden sollen.

Nro. 37.

(Nro. 93. oryg.) Ustawa tycząca się umów względem własności dóbr nieruchomości i z nimi w równi będących praw co do Pruss zachodnich. Z dnia 20. Kwietnia 1812.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Na raport Naszego Kancelerza Państwa i Naszego Ministra sprawiedliwości postanowiliśmy i postanawiamy niniejszém, iż przepis Pruskiego krajowego prawa z r. 1721. Part. II. Lib. IV. Tit. 6. Art. 7. §. 1. i 4. w części Naszey Prowincyi Pruss Zachodnich dotychczas zachowany stanowiący: że umowy względem dóbr nieruchomości i praw za nieruchome poczytywanych są nieważne, i żadne, dopóki insynuacya czyli zapisanie onychże przed Sądem rzeczy, lub dopełnienie z strony stron obydwóch nie nastąpi, — od dnia ogłoszenia obecney ustawy, iako niezgodney z ogólném w państwach Naszych istnącym prawodawstwém, zupełnie umorzony i uchylony, a naprzyszłość wszelkie umowy względem własności dóbr i praw nieruchomości w Prussach Zachodnich wedle przepisów powszechnego prawa krajowego Cz. 1. Tyt. 10. § 15. 16. 17 i ordynacyi powszechnéy Sądowéy Cz. 2. Tyt. 1. §. 3. uważane być mają.

Urkundlich unter Unserer höchstseligen
Unterschrift und beigedrucktem Insigel.

So geschehen und gegeben Potsdam, den 20sten
April 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

W dowód tego podpisawszy, pieczęć Na-
szą Królewską załączyć rozkazaliśmy.

Dan w Poczdamie d. 20. Kwietnia 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 38.

(Nro. 95. d. D.) Königlich Befehl vom 24sten April
1812., wegen einiger näheren Bestimmungen
der Verordnungen vom 27sten October 1810.,
über die veränderte Verfassung aller obersten
Staatsbehörden in der Preussischen Monarchie.

Wichtige Rücksichten veranlassen Mich, einige nä-
here Bestimmungen der Verordnung vom 27sten
October 1810, über die veränderte Verfassung aller
obersten Staatsbehörden, anzuordnen, die Ich Ihnen
hiermit bekann mache, und Ihnen auftrage, unver-
züglich in Ausübung zu bringen.

Bis Ich für gut finde, den Ministerien des
Innern und der Finanzen eigene Minister vorzuset-
zen, behalten Sie solche nach den Vorschriften der
gedachten Verordnung. Da Sie indessen bei den
Ihnen, als Staatskanzler, obliegenden Geschäften,
die Leitung dieser Ministerien nur im Allgemeinen,
und in Absicht auf wichtige Gegenstände, zu führen,
und die Verantwortlichkeit nur für dasjenige zu über-
nehmen im Stande sind, was Sie hiernach anord-
nen, die übrige Verantwortlichkeit aber den Depar-
tements-Chefs obliegt, so muß den Behörden sowohl,
als allen denen, die bei den Ministerien überhaupt,
und insbesondere bei denen des Innern oder der Fi-
nanzen etwas zu suchen, oder zu verhandeln haben,
wiederholt eingeschärft werden, sich an die Minister
und Departements-Chefs zu wenden, und von diesen
Beschuldigung zu erwarten.

Der Staatsrath kann aus mehreren Gründen
noch nicht in Wirksamkeit treten, Sie werden aber
wöchentlich einmal sämmtliche Minister und Depar-

Nro. 38.

(Nro. 95. oryg.) Rozkaz Królewski z dnia 24. Kwie-
tnia 1812. r. obeymujący niektóre oznaczenia
bliższe, ustawy z dnia 27. Października 1810.
względem zmiany urzędzenia wszystkich
władz naywyższych rządowych w Monarchii
Pruskiej.

Ważne powodują Mnie względy do posta-
nowienia niektórych oznaczeń ustawy z d. 27.
Października 1810. względem zmiany w urzą-
dzeniu władz naywyższych krajowych wyda-
ney. Udzielając takowe W Panu ku wiadomo-
ści polecam Mu, aby ie bezzwłocznie do sku-
tku doprowadził.

Aż uznam za dobre, oddzielnych posta-
nowić Ministrów na czele interesów wewnątrz-
nych i finansów, W Pan Ministeria takowe po-
dług przepisów rzeczoney ustawy będziez miał
sobie poruczone. Gdy iednak W Pan z powo-
du czynności do niego iako Kanclerza Stanu
należących, Ministeriami tymi w ogóle tylko
i z względu na ważniejsze przedmioty prowa-
dzić a odpowiedzialność tylko za poczynione
w tym względzie urzędzenia przejąć na się mo-
żesz, reszta zaś odpowiedzialności Naczelnik-
ków wydziałowych ciąży, więc tak władzom,
iako i wszystkim interes iaki w Ministeryach a
szczególnie w Ministerium wewnętrzném i fi-
nansów mającym, powtórnie oświadczyć na-
leży, aby się udawali do Ministrów i Naczelnik-
ków wydziału, i od nich decyzyi czekali.

Rada Stanu dla licznych powodów na te-
raz ieszcze w stanie czynności postawioną byź
nie może, wszelako W Pan raz w tydzień zgro-

[26*]

tements-Chefs, wie auch den Staats-Sekretair, unter Ihrem Vorsitz, versammeln, wobei Ich Ihnen überlasse, von den übrigen Geheimen Staatsrathen diejenigen zuzuziehen, deren Gegenwart Sie für nützlich halten, auch andern Staatsbeamten Vorträge in diesen Versammlungen aufzugeben, so wie es den Ministern und Departements-Chefs gestattet werden kann, aus ihren Departements, Behufs besonderer Gegenstände, Referenten zu bestellen.

Da allgemeine Uebersicht und Kontrolle vorzüglich zu Ihrem Amte gehören; so sollen Ihnen, außer der Ober-Rechnungskammer, auch das statistische Bureau und die allgemeine Staats-Buchhalterei untergeordnet seyn.

Das allgemeine Polizeidepartement soll der Geheime Staatsrath von Schuckmann übernehmen, jedoch mit Ausnahme der Sicherheitspolizei, das ist: der Aufsicht auf die innere Ruhe des Staats, auf verdächtige Fremde, auf das Passwesen, imgleichen der Ob Sorge für die Sicherheit des Lebens, der Freiheit und des Eigenthums gegen Gewalt und List, welche Ich vereinigt mit allen Gegenständen der höhern Polizei, unter Ihrer obern Leitung, dem Ober-Kammerherrn Fürsten zu Sayn und Wittgenstein, als Geheimen Staatsrath, übertrage; ferner der Polizei der ersten Lebensbedürfnisse, der Ob Sorge für Magazine aller Art, zur Abwendung des Mangels und der Theurung, welche dem Gewerbedepartement zugelegt werden soll, und des statistischen Bureau's.

Außerdem behält der Geheime Staatsrath von Schuckmann das Departement für den Kultus und den öffentlichen Unterricht. Dem Geheimen Staatsrath Sack wird das Departement für den Handel und die Gewerbe anvertraut, dem, wie oben erwähnt ist, die Polizei der ersten Lebensbedürfnisse mit beigelegt wird; dagegen fällt das Münzwesen, die Mitaufsicht auf die Geldinstitute und auf das Kreditwesen der Provinzen, Korporationen und Gemeinden, mithin auch auf die landschaftlichen Kreditssysteme, hier weg, da die Leitung dieser Gegenstände

madzisz pod swą prezydencyą Ministrów wszystkich i Naczelników wydziału, oraz i Sekretarza Stanu, i będziesz WPan mógł z pomiędzy innych Taynych Radzców Stanu przywołać tych, których bytność za pożyteczną uznasz, niemniej innym urzędnikom kraiu polecieć referaty w tychże zgromadzeniach, a Ministrom i Naczelnikom wydziału dozwolone bydź ma, z wydziałów ich wyznaczyć Referentów, końcem przedstawienia szczególnych przedmiotów.

Gdy powszechnie obięcie rzeczy i kontrolli szczególniey do WPana należy, więc prócz głównéy Izby obrachunkowéy, bióro statystyczne i powszechna buchalterya kraiova bezpośrednio pod WPanem mają zostawać.

Ogólny wydział Policji poruczony bydź ma Taynemu Radzcy Stanu de Schuckmann, z wyłączeniem iednak Policji bezpieczeństwa, iako to: dozoru nad wewnętrzną spokojnością kraiu, nad podeyrzanymi z zagranicy, nad paszportami, niemniej zabezpieczenia życia, wolności i majątku, naprzeciw przemocy i zdradzie, co wszystko łącznie z wszystkimi przedmiotami Policji wyższej, pod WPana iednak zwierzchnim styrem poruczam i oddaie Wielkiemu Szambelanowi Xięciu de Sayn i Wittgenstein. Policja zaś pierwszych potrzeb do życia, staranność względem składów (magazynów) wszelkiego gatunku, i zaradzeniu niedostatkowi i drogości, przeznaczają się dla wydziału dla przemysłu, a bióro statystyczne również z pod ogólnego wydziału Policji wyłącza się.

Prócz tego przy Taynym Radzcy Stanu de Schuckmann, zostanie wydział obrządków religijnych i oświecenia publicznego. Wydział dla handlu i przemysłu, do którego, iak powyżéy wzmiankowano, Policja pierwszych potrzeb do życia przyłącza się, Taynemu Radzcy Stanu Sack poruczony bydź ma, przeciwnie do wydziału tego należeć nie będą interesa mennicze, wspólny dozór nad instytucjami pieniężnymi i kredytem w prowincjach, korporacyach i gminach, a zatém i nad land-

dem Finanzministerium allein übertragen werden soll. Das Departement für den Handel und die Gewerbe muß jedoch davon, so wie von allen den Geschäftszweigen, die den Handel betreffen, Kenntniß nehmen, um in gewerbepolizeilicher Rücksicht nöthigenfalls mitzuwirken.

Die Holz- und Brennholz-Institute werden, ihrer gegenwärtigen Beschaffenheit gemäß, dem Departement für Handel und Gewerbe untergeordnet.

Das Finanzministerium wird von nun an, in drei Departements abgetheilt:

1) die Abtheilung für die Einkünfte des Staats bleibt unter ihrem bisherigen Chef, dem Geheimen Staatsrath von Heydebreck,

2) der Abtheilung für die General-Kassen, der Verwaltung der Ueberschüsse derselben, und des öffentlichen Schatzes und der Buchhalterei über solche, wie auch für das Etatswesen, soll der Geheime Staatsrath Freiherr von Delfen, als Chef, allein vorstehen. Der Ihnen, dem Staats-Kanzler, unmittelbar untergeordneten allgemeinen Buchhalterei, liefert das Departement für die General-Kassen seinerseits die Data. Die Etatsfertigung geschieht von jedem verwaltenden Departement. Das Kassen-Departement prüft solche und berathschlagt sich nöthigenfalls mit den Chefs der verwaltenden Behörden; ist es erforderlich, so wird Ihnen, als Finanz-Minister, gemeinschaftlicher Vortrag gemacht. Die vollzogenen Etats dienen den verwaltenden Behörden zur Richtschnur und dem Kassen-Departement steht keine Einmischung in die Leitung der Administration und in die Disposition über die etatsmäßigen Fonds, auch nicht über die außerordentlichen und zur Disposition gestellten, zu.

3) Die große Wichtigkeit der übrigen Gegenstände der bisherigen zweiten Abtheilung des Finanz-Ministeriums und die Nothwendigkeit, das öffentliche Vertrauen zu den Geld-Operationen

szafkowym systematem kredytowym, ponieważ kierunek temiż przedmiotami wyłącznie ma należeć do Ministerium finansów. Wszelakoż wydział handlu i przemysłu o wszystkich tych przedmiotach i o wszelkich czynnościach handlu tyczących się musi powziąć wiadomość a to, aby względzie Policyi przemysłu wrazie potrzeby działać mogła.

Instituto drzewa na potrzeb i na opał, wedle terażniejszego ich położenia będą zostawać pod wydziałem handlu i przemysłu.

Ministerium finansów odtąd na trzy dzieli się wydziały:

1) wydział dochodów krajowych zostanie przy dotychczasowym iey Naczelniku Tajnym Radzcy Stanu de Heydebreck;

2) Naczelnikiem wydziału, Kass generalnych, administracyi, nadwpływów i mniej wydatków w tychże Kassach, skarbu publicznego i buchalteryi, iako też i interesów etatowych, będzie sam ieden Tajny Radzca Stanu Baron de Oelssen. Wydział Kass generalnych dostarczać będzie wiadomości dla buchalteryi powszechnéy pod WPanem iako Kanclerzem Stanu bezpośrednio będącý. Układanie etatów, należy do każdego wydziału administracyjnego. Wydział kass takowe roztrząśnie, i w razie potrzeby z Naczelnikami władz administracyjnych naradzi się, gdy tego zaydzie potrzeba WPanu, iako Ministrowi finansów wspólnie rzecz przedstawioną bydź ma. Etaty podpisem zatwierdzone, władzom administracyjnym służyć będą za prawidło, a wydział kass, ani w kierunek administracyjną, ani w zarządzenie, czy to etatowymi czy nadzwyczajnymi i do dyspozycyi postawionymi funduszami wdawać się nie będzie.

3) Wielka ważność innych przedmiotów dotychczasowego drugiego wydziału Ministeryi finansów, i konieczność ustalenia zaufania publicznego w operacyach pienię-

des Staats immer fester zu begründen, beweisen Mich, die Geld-Institute des Staats, das Schuldenwesen, die Lotterie, das Münzwesen, die Salz-Administration mit Ausschluß der Salz-Fabrikation, welche bei dem Gewerbe-Departement bleibt, ferner, insofern der Staat dabei konkurriert, die Geld-Institute und das Kreditwesen der Provinzen, Korporationen und Gemeinden, mithin auch die landschaftlichen Kredit-Systeme, die Operation wegen der Staatspapiere und des Papiergeldes, der Verwaltung eines eigenen Finanz-Kollegiums, unter Ihrer obern Leitung und unter dem Vorsitze des Geheimen Staatsraths Stagemann anzuvertrauen, welches außer dem gedachten Geheimen Staatsrathe, aus dem Staatsrath von Beguelin und dem Ober-Landesgerichts-Präsidenten von Bülow, die Ich beide zu Geheimen Staatsräthen ernenne, und die zugleich vortragende Räte bei Ihrem Bureau bleiben sollen, ferner aus dem Staatsrath Hoffmann und dem Staatsrath Schulz bestehen soll. Außerdem können Sie, wo Sie es rätlich erachten, zwei Assessoren, die abwechselnd aus den Landes-Repräsentanten zu nehmen sind, nach Ihrer Wahl zuziehen, desgleichen ebenfalls nach Ihrer Wahl, zwei Assessoren vom Handelsstande.

Die Mitglieder dieses Finanz-Kollegiums sollen in solchem eine vollgültige Stimme haben, in Bezug auf Sie aber, als Finanz-Minister, so wie der Präsident und das ganze Kollegium nur eine beratende. Sie werden, so oft Sie es für gut finden, die Chefs der drei gedachten Departements des Finanz-Ministeriums, unter Ihrem eigenen Vorsitze versammeln, um die wichtigsten Gegenstände zu beraten und zu entscheiden, wobei Sie auch andere Mitglieder der Departements oder Staatsbeamte mit zuziehen, oder ihnen Vorträge aufgeben können.

Jeder Chef, so wie das Finanz-Kollegium, ist für seinen Verwaltungszweig allein verantwortlich, wo Sie, der Staatskanzler, nicht als Finanz-Minister verfügt oder entschieden haben. Die Chefs müs-

sznych rządu, są mi powodem: iż postanowilem oddać instytuta pieniężne krajowe, długi krajowe, loteryą, mennicę, administracyą soli z wyłączeniem fabrykacyi oneyże, która pozostanie przy wydziale przemysłu, daléy instytuta pieniężne i kredytowe prowincyów, korporacyi i gmin, ile Rząd do nich ma wpływu, a zatém i landschaftowe systemata kredytowe, operacye względem papierów krajowych, i pieniędzy papierowych pod zarządzenie oddzielnego Kollegium finansów, które pod WPana zwierzchném styrem i pod prezydencyą Taynego Radzcy Staegemann tegoż tu, z Radzcy Stanu de Beguelin i Prezesa Sądu głównego de Bülow, których obydwóch mianuiąc Taynymi Radzcami Stanu na Konsyliarzy referentów do bióra WPana przeznaczam, daléy z Radzców Stanu Hoffmann i Szultz składać się ma. Również WPan, gdy tego uznasz potrzebę, możesz podług wyboru swego przybrać dwóch Assessorów, których naprzemian z pomiędzy reprezentantów krajowych należy, również podług własnego wyboru dwóch Assessorów z stanu kupieckiego.

Członkowie rzeczzonego Kollegium finansów, będą w nim mieli głos stanowczy, w stosunku iednak względem WPana iako Ministra finansów, iak Prezes tak i całe Collegium, głos tylko będą mieli doradczy. Ile razy WPan tego uznasz potrzebę, będziesz mógł pod prezydencyą swoją zgromadzić Naczelników wzmiankowanych trzech wydziałów Ministeryi finansów, a to w celu naradzenia i zadecydowania względem przedmiotów ważniejszych. Do tego możesz WPan przybrać i innych członków wydziałowych lub urzędników krajowych, albo też polecieć im przedstawienia przedmiotów.

Każdy Naczelnik, iako też i Collegium finansowe, są sami odpowiedzialni za swóy wydział administracyi, wyiąwszy, gdzie WPan Kanclerz Stanu, iako Minister finansów decy-

sen auch, wo es nöthig ist, gemeinsame Konferenzen unter sich halten und schriftliche Kommunikationen möglichst vermeiden.

Uebrigens verbleibt alles bei den Bestimmungen der Verordnung vom 27sten Oktober 1810.

Ich überlasse Ihnen, hiernach überall das Nöthige zu verfügen.

Charlottenburg, den 24sten April 1812.

Friedrich Wilhelm.

An

den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

dowales. Naczelnicy też gdzie okoliczności tego wymagać będą, wspólnie z sobą mieć powinni naradzenia, i ile byż może unikać komunikacyi piśmiennéy.

Zresztą ze wszystkiem pozostaie się przy przepisach ustawy z dnia 27. Października 1810.

Zostawiam W Panu dalsze podług tego rozporządzenie.

W Szarlottenburg d. 24. Kwietnia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 39.

(Nro. 107. b. D.) Deklaration des §. 4. des fernerweiten Edikts über die Finanzen des Staats und das Abgaben-System vom 7ten September 1811. De Dato Berlin, den 16ten Juni 1812.

In dem am 7ten September 1811. erlassenen fernerweiten Edikt über die Finanzen des Staats und das Abgaben-System, ist §. 4. festgesetzt:

daß das §. 8 und 14. des Reglements vom 28sten Oktober 1810. gegebene Verbot der Hand- und Rossmühlen aufgehoben sey, und daß diese, so wie die Quirle, Stampfen und Steine, zum Zermalmen des Getreides, ferner wieder gestattet seyn sollen; daß jedoch derjenige, welcher eine Brauerei betreibe, eine solche Mühle nur unter angeordneter hinreichender Kontrolle behalten oder errichten dürfe, und daß derjenige, welcher eine solche Mühle zur Defraudation der Malzaccise mißbrauche, jenes Recht verlieren und Dreihundert Thaler Strafe erlegen solle.

Da sich jedoch die hierin bestimmte Strafe nur auf die Inhaber von Brauereien bezieht; so wird, vermöge der mir am Schluß des Edikts vom 7ten September v. J. Allerhöchst verliehenen Befugniß, selbiges zu deklariren und zu ergänzen; hiermit in

Nro. 39.

(Nro. 107. oryg.) Obiaśnienie §. 4. w dalszym edykcie względem finansów krajowych i systematu podatkowania z dnia 7. Września 1811. Berlin dnia 16. Czerwca 1812.

W dalszym edykcie względem finansów krajowych i systematu podatkowania w dniu 7. Września 1811. r. wydanym, postanowiono iest w §. 4.

iż zakaz młynów ręcznych i końskich w §. 8. i 14. regulaminu z d. 28. Października 1810. wyrzeczony, iest zniesionym, i że takowe iako też i żarna, stępy i kamienie do zmielenia zboża nadal dozwolone byż mają; że iednak prowadzący proceder robienia piwa, młyn podobny tylko pod zaprowadzić się mającym dostatecznym dozorem zatrzymać lub na nowo wystawić mocen byż ma, i że używający takowego młyna na uszczerbek i uszkodzenie akczyzy od srodu, prawo takowe utracić i karą trzechset Talarów ma byż złożonym.

Ponieważ kara tu oznaczona ściąga się tylko do posiadaczy mielcuchów, przeto mocą powagi w końcu Edyktu z dnia 7. Września r. p. od N. Pana mi nadanéy, objaśnienia lub uzupełnienia onegoż, ninieyszém co do osób nie-

Rücksicht derjenigen Personen, welche, ohne eine Brauerei zu betreiben, Hand- oder Rossmühlen, Quirlen, Stampfen oder ähnliche Werkzeuge besitzen, die nicht unter Kontrolle der Abgabenbehörden stehen, festgesetzt: daß jeder Inhaber einer solchen Maschine, sobald er zur eigenen Konsumtion, oder für andere, darauf Braumalz anfertigt, nicht nur mit der gesetzlichen Strafe für die defraudirten Malzgefälle belegt, sondern außerdem noch mit der Konfiskation der Mühle und mit der Untersagung des fernern Gebrauchs eines solchen oder ähnlichen Werkzeuges bestraft werden soll.

Berlin, den 16ten Juni 1812.

Der Staatskanzler
Hardenberg.

prowadzących procederu robienia piwa, a posiadających młyny ręczne lub końskie, żarna, stępy lub podobne narzędzia nie będące pod dozorem władz podatkowych, postanawia się: iż każdy posiadacz podobnej maszyny mający w niej słód do piwa, czy to dla siebie czy dla innych, nie tylko prawną karą za defraudacją podatku słodowego złożony, lecz prócz tego konfiskatą młyna i zakazaniem dalszego użycia takowego lub podobnego narzędzia ukaranym byź ma.

Berlin dnia 16. Czerwca 1812.

Kanclerz Państwa
Hardenberg.

Nro. 40.

(Nro. III. d. D.) Deklaration und Verordnung, betreffend die Veräußerung und Verpfändung eingezogener geistlicher Güter in allen Provinzen der Monarchie. Vom 6ten Juni 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen u. u.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen:

Da in Beziehung auf die Veräußerung und Verpfändung eingezogener geistlicher Güter das Bedenken entstanden ist, ob dabei die Bestimmungen des Edikts und Hausgesetzes de dato Königsberg den 6ten November 1809. zu beobachten seyn; so deklariren und verordnen Wir hiermit, daß dieses Edikt und Hausgesetz keinesweges auf die, vermöge Unsers neuern Edikts de dato Berlin den 30sten Oktober 1810. eingezogenen Klöster, Dom- und andere Stifter, Ballen und Kommenden anzuwenden, sondern die Veräußerung und Verpfändung solcher geistlicher Güter lediglich von Unserm Allerhöchsten Willen und Befehl abhängig ist. Die hypothekensbuchführenden Behörden haben daher diejenigen Verkaufs-, Erbpachts- und Verpfändungs-Urkunden, welche über eingezogene geistliche Güter von den dazu autorisir-

Nro. 40.

(Nro. III. oryg.) Deklaracya i ustawa względem sprzedawania i zastawiania dóbr duchownych na skarb zabranych w wszystkich prowincjach państwa. Z dnia 6. Czerwca 1812.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

Wiadomo czyniemy ninieyszém:

Ponieważ względem sprzedawania i zastawiania dóbr duchownych na skarb zabranych powstała wątpliwość o to, czyli w tym względzie przepisy edyktu i prawa domowego z dnia w Królewcu 6. Listopada 1809. r. zachowane byź mają; przeto objaśniając postanawiamy ninieyszém, iż tenże edykt i prawo domowe w żadnej mierze nie ściągają się do klasztorów, kapitałów i innych fundacyi tudzież kommanderyi i kawalerszczyzny, mocą nowszego edyktu z dnia w Berlinie dnia 30. Października 1810. na skarb Nasz zabranych, owszem sprzedawanie i zastawianie takich to dóbr duchownych tylko od Naszey woli najwyższej i rozkazu zależy. Władze zaś hipoteczne obowiązane będą, akty sprzedaży, wiecznej dzierzawy i za-

ten Behörden unter gewöhnlicher Unterschrift und Besiegelung ausgefertigt und mit den allgemeinen gesetzlichen Erfordernissen eintragungsfähiger Dokumente versehen sind, ohne weitere Anfrage für gültig anzunehmen und in die Hypothekenbücher auf Verlangen der Interessenten unweigerlich einzutragen.

Diese Unsere Allerhöchste Deklaration und Verordnung soll durch die Gesetzsammlung zu Jedermanns Wissenschaft und Nachachtung bekannt gemacht werden.

Urkundlich Unter Unserer Höchstseigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichem Insiegel. Gegeben Berlin, den 5ten September 1811.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

stawu względem zabranych na skarb dóbr duchownych przez władze do tego wyznaczone, przy zwyczajnym podpisie i pieczęci sporządzone i opatrzone w to, co wedle przepisów ustaw czyni ie sposobnymi do zainstabulowania bez dalszego zapytania przyiąć za ważne i wciągnąć do xiąg hipotecznych na żądanie interesentów.

Takowe Nasze objaśniające postanowienie przez Zbiór Praw podane bydz ma do wiadomości publiczney i zastosowania się.

W dowód czego naywyższym Naszym podpisem i pieczęcią opatrzeć rozkazaliśmy.

Dan w Berlinie dnia 6. Czerwca 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 41.

(No. 112. d. S.) Urkunde über die Errichtung des Königlich-Preussischen Johanniterordens. Vom 23ten Mal 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen ꝛ. ꝛ.

Durch Unser Edikt vom 30sten Oktober 1810. sind, aus den darinn angeführten Gründen, so wie, in Gemäßheit dieses Edikts, durch Unsere Urkunde vom 23sten Januar 1811., die Balley Brandenburg des Johanniterordens, das Herrenmeisterthum, so wie die Kommenden derselben gänzlich aufgelöst, und die sämmtlichen Güter des Herrenmeisterthums und der Kommenden dieser Balley sind, als Staatsgüter eingezogen worden.

Wie bestätigen

I. durch Unsere gegenwärtige Urkunde, diese gänzliche Auflösung und Erlöschung der Balley Brandenburg des Johanniterordens, des Herrenmeisterthums und der Kommenden derselben, so wie die Einziehung der sämmtlichen Güter des Herrenmei-

Jahrgang 1812.

Nro. 41.

(Nro. 112. oryg.) Ustawa względem utworzenia Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana z dnia 23. Maja 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski, Król Pruski etc. etc.

Przez Edykt Nasz z dnia 30. Października 1810. z powodów w onymże wyrażonych, tudzież w skutek tegoż Edyktu, przez ustawę Naszą z dnia 23. Stycznia 1811. r. Kawalerszczyzna Brandenburg do zakonu S. Jana należąca, Wielkie Mistrzostwo, tudzież komenderye onegoż zostały rozwiązane, i wszystkie dobra Wielkiego Mistrzostwa i komenderye teyż kawalerszczyzny na Rząd zabrane.

Zatwierdzamy:

I. obecném postanowieniem Naszém, toż zupełne rozwiązanie i ustanie kawalerszczyzny Brandenburg zakonu S. Jana, Wielkiego Mistrzostwa i komenderyi oneyże, tudzież zajęcie dóbr wszystkich Wielkiego Mistrzostwa ko-

[27]

Herrens und der Kommenden dieser Balley, als Staatsgüter; wollen und verordnen, daß es bei dieser gänzlichen Auflösung, Erlöschung und Einziehung, in allen Folgezeiten verbleiben soll.

Dagegen

II. errichten Wir hiermit, zu einem ehrenvollen Andenken der nunmehr aufgelöseten und erloschenen Balley des St. Johannerordens, einen neuen Orden, in der Eigenschaft und unter der Benennung:

Königlich-Preussischer St. Johannerorden;

welcher von nun an zu Unserm Königlich-Preussischen Orden gehören soll.

III. Wir erklären hierdurch Allergnädigst, daß Wir Höchstselbst souverainer Protektor dieses Ordens sind.

IV. Derselbe soll aus einem von Uns Höchstselbst abhängigen Großmeister, und aus einer von Unserm Höchsten Willen abhängenden Anzahl von Rittern bestehen.

V. Die Ernennung des Großmeisters geschieht durch Uns Höchstselbst.

VI. In Hinsicht der großen Verdienste, welche Unsers freundlich geliebten Groß-Oheims, des Prinzen Ferdinand von Preußen, Königl. Hoheit und Liebden, sowohl um Unsere Monarchie, als insbesondere um das Herrenmeisterthum der aufgelöseten Balley Brandenburg haben, welchem Sie in einer langen Reihe von Jahren und bis zu desselben Auflösung, rühmlich vorgestanden, ernennen Wir hierdurch gedachten Unserm freundlich geliebten Groß-Oheim, den Prinzen Ferdinand von Preußen, zum Großmeister des Königl.-Preussischen St. Johannerordens.

VII. Auf den Fall gedachter Seiner Königl. Hoheit und Liebden dereinstigen Ablebens, welches die göttliche Vorsehung noch lange entfernen wolle, und für die Zeit von diesem Ableben an, ernennen Wir hiermit Unsers freundlich geliebten Bruders, des Prinzen Heinrich von Preußen, Königl. Hoheit und Liebden, welcher, bis zur Auflösung der

menderyi teyże kawalersczyzny; i chcemy, iż przy takowém rozwiązaniu, ustaniu i zaięciu, na wieczne czasy pozostać się ma.

W zamianę tego

II. ustanawiamy ninieyszém na szanowną pamiątkę rozwiązanej teraz i ustalej kawalersczyzny zakonu S. Jana, nowy order z oznaczeniem i pod nazwiskiem:

Królewsko - Pruski order
S. Jana,

który odtąd ma należeć do Naszych Królewsko-Pruskich orderów.

III. Nayłaskawiey oświadczamy ninieyszém, iż sami iesteśmy udzielnym Protektorem tegoż orderu.

IV. Ma tenże się składać z Wielkiego Mistrza, od Naszey naywyższej Osoby dependującego i z liczby rycerzy Naszą Królewską wolą oznaczyć się mającý.

V. Wielkiego Mistrza sami mianować będziemy.

VI. Z względu na wielkie zasługi Jego Królewiczowskiej Mości, Dziada Naszego Xięcia Ferdynanda Pruskiego tak co do Monarchii Naszey, iako co do Mistrzostwa rozwiązanej teraz kawalersczyzny Brandenburg, na którego czele tenże w długim ciągu lat i aż do ustania go zostawał, tegoż Nam wielce ukochanego dziada, Xięcia Ferdynanda Pruskiego mianuiemy Wielkim Mistrzem Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

VII. Na przypadek przyszłego naypóźniejszego za pośrednictwem opatrności zeyścia rzeczoney Jego Królewiczowskiej Mości, i od czasu zeyścia mianuiemy ninieyszém wielce ukochanego brata Naszego Jego Królewiczowską Mość Xięcia Henryka Pruskiego, który aż do ustania kawalersczyzny, był Koadju-

Ballej, Roadjutor im Herrenmeisterthume derselben war, zum Großmeister des Königl. Preussischen Johanniterordens.

VIII. Ernennen Wir hiermit zu Rittern dieses Ordens alle diejenigen, welche, als wirklich eingekleidete Ritter des Johanniterordens der aufgelösten Ballen Brandenburg, zur Tragung der Ehrenzeichen des eben gedachten alten Ordens vorhin berechtigt waren.

IX. Behalten Wir Uns vor, die mit ehemaligen, jezo aufgelöseten, Anwartschaften versehenen Mitglieder der erloschenen Ballen Brandenburg, auf vorgängige Prüfung und nach Befinden der speziellen Umstände eines jeden einzelnen Falles, zu Rittern des Königl. Preussischen Johanniterordens Allergnädigst zu ernennen.

Diese ehemaligen Anwärter können sich, mit ihren Bittschriften um diese Ernennung, an Uns unmittelbar, oder an den Großmeister wenden, und Wir wollen sodann, auf den Antrag des Großmeisters oder auf ihre unmittelbare Bitte, nach Unserm Gutfinden entweder sofort entscheiden, oder den Bericht Unserer General-Ordenskommission erfordern, und auf diesen Bericht Unsern Beschluß ertheilen.

X. Werden Wir, nach Unserm Wohlgefallen, solchen Personen, welche sich um Uns, um Unser Königl. Haus, und um Unsere Monarchie verdient gemacht haben, Unsern Königl. Preuss. Johanniterorden sowohl aus Höchsteigener Bewegung ertheilen, als auf die Anträge des Großmeisters nach geschehener Prüfung zu ertheilen Uns vorbehalten, auch, wann Wir es gut finden, Berichte Unserer General-Ordenskommission über diesen Gegenstand erfordern.

XI. Die Insignien dieses Ordens sollen bestehen in einem goldenen, achtspitzigen weiß emallirten Kreuz ohne die bisherige große Krone darüber, in dessen vier Winkeln der mit einer goldenen Krone gekrönte Königl. Preussische schwarze Adler sich befindet, und welches an einem schwarzen Bande um den Hals getragen wird; desgleichen in einem auf der linken Seite des Kleides befindlichen weißen Kreuz.

torem w Mistrzostwie, Wielkim Mistrzem Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

VIII. Mianuiemy rycerzami tegoż orderu wszystkich tych, którzy iako istotni rycerze zakonu S. Jana kawalerszczyzny Brandenburg mieli prawo noszenia znaków tegoż to rzeczzonego dawnego zakonu.

IX. Zachowuiemy sobie członki mające expektancye teraz uchylone do ustaley kawalerszczyzny Brandenburg za poprzedniczym śledztwem i wedle szczególnych okolicznosci kazdego przypadku mianowac rycerzami Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

Takowi to byli expektanci z prosba o mianowanie ich moga sie udadz bezpośrednio do Nas, lub do Wielkiego Mistrza, następnie albo na wniosek W. Mistrza, albo tez na bezpośrednia prosbe, wedle upodobania Naszego zadecydujemy, albo tez zażadawszy raportu Naszey Generalney Kommissyi orderowey, postanowienie Nasze wydamy.

X. Nadamy wedle upodobania Naszego order rzeczony osobom wzgledem Nas, wzgledem dworu Naszego Królewskiego i Monarchii Naszey dobrze zaslużonym, to z własnego postanowienia Naszego, iako tez na wniosek Naszego W. Mistrza za poprzedniczym śledztwem nadadz go zastrzegamy sobie; iako tez, gdy tego uznamy potrzebe, zażadamy w tym wzgledzie raportu Naszey Kommissyi Generalney orderowey.

XI. Znaki orderu tego skladać sie beda z osmiokatnego krzyza zlotego z biala emalia bez dotychczasowey nad nim wielkiey korony, w czterech kątach krzyza znaydowac sie beda Królewsko-Pruski czarny orzel zlotą ozdobiony koroną, a krzyż ten noszonym bedzie na czarney wstazce na szyi; prócz tego z bialego krzyza na lewey stronie sukni nosic sie mającego.

XII. Der Großmeister trägt ein größeres Kreuz an einem breiteren Bande, wie auch ein größeres gesticktes Kreuz. Die Ritter tragen ein kleineres Kreuz an einem schmaleren Bande, wie auch ein kleineres Kreuz auf der linken Seite des Kleides.

XIII. Dem Großmeister und den Rittern erteilen Wir die Befugnis zur Tragung der in der Anlage Litt. a. beschriebenen Uniform.

XIV. Die bisherigen Ritter behalten die alten Insignien.

XV. Den im IX. und X. Artikel der gegenwärtigen Urkunde bezeichneten, von Uns Allergnädigst zu Rittern künftig zu ernennenden Personen, werden Wir durch Unsere General-Ordenskommission bekannt machen lassen, was sie gegen Erhaltung der Insignien des Königl. Preussischen Johanniterordens zu entrichten haben.

XVI. Wir erweitern hiermit die durch Unsere Urkunde vom 18ten Januar 1810. Unserer General-Ordenskommission in Angelegenheiten der Königl. Preuss. Orden und Ehrenzeichen erteilten Aufträge, Amtspflichten und Amtsbefugnisse dahin, daß dieselben sich auf Unsern Königl. Preuss. Johanniterorden mit erstrecken sollen, und behalten Uns vor, einen Ritter dieses Ordens zum Mitgliede dieser Unserer General-Ordenskommission dergestalt zu ernennen, daß die Angelegenheiten dieses Ordens von Unserer ganzen General-Ordenskommission, mit Zuziehung des gedachten Mitgliedes, bearbeitet werden sollen.

XVII. Der Verlust Unsers Königl. Preussischen Johanniterordens soll in denselben Fällen und auf dieselbe Weise von Uns Höchselfst ausgesprochen werden, welche in Unserer Erweiterungsurkunde vom 18ten Januar 1810. für die Königl. Preuss. Orden und Ehrenzeichen im 17ten Paragraph der gedachten Erweiterungsurkunde bezeichnet sind.

Urkundlich unter Unserer Allerhöchst eigenhändigen Unterschrift und Unserem anhängenden Königl. großen Insignel geschehen und gegeben zu Berlin, den Drei und Zwanzigsten Mai des Eintausend Acht Hundert und Zwölften Jahres.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg.

XII. Wielki Mistrz mieć będzie krzyż większy na szerszym wstążce i większy krzyż haftowany, Rycerze zaś krzyż mniejszy na wstążce węższej i krzyż mniejszy na lewej stronie sukni.

XIII. Udzielamy Wielkiemu Mistrzowi i rycerzom prawo noszenia munduru w dodatku pod lit. a. opisanego.

XIV. Rycerze dotychczasowi zatrzymują ozdoby dawniejsze.

XV. Osoby wart. IX. i X. obecnym ustawy wyrażone, na przyszłość przez Nas rycerzami mianowane być mające, zostaną uwiadomione przez Naszą Kommissję generalną orderową, iaka od nich za odebraniem oznaków Król. Pruskiego orderu S. Jana, należeć się będzie zapłaćta.

XVI. Nadane dla Kommissji generalnej orderowej w interessach Król. Pruskich orderów i oznaków honorowych, ustawą Naszą z d. 18. Stycznia 1810. r. zlecenia, obowiązki i obręb działania rozciągamy także do Naszego Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana, i zachowujemy sobie mianowanie na członka tejż Kommissji jednego z rycerzy rzeczzonego orderu w ten sposób, iż czynności orderu tego tycające się przez ogół Kommissji generalnej orderowej z przybraniem rzeczzonego członka odbywane być mają.

XVII. Utrata Naszego Król. Pruskiego orderu S. Jana w tychże przypadkach i w ten sam sposób przez Nas samych wyrzeczoną być ma, które w ustawie Naszej tycające się Król. Pruskich orderów i oznaków honorowych z d. 18. Stycznia 1810. w paragrafie 17. oznaczone zostały.

Działo się i dano w Berlinie przy Naszym najwyższym podpisie i przypięciu większym Królewskiemu pieczęci dnia dwudziestego trzeciego Maja tysiącznego ośmsetnego dwunastego roku.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg.

Litt. a.

Die Uniform besteht aus einem rothen Rock; der Kragen, die Aufschläge, das Unterfutter, die Weste und die Unterkleider sind weiß. Auf Kragen und Aufschläge befinden sich goldene Rigen. Der Rock hat goldene Epaulets, die Knöpfe sind gelb und das Kreuz des Ordens ist auf demselben befindlich.

L i t t. a.

Mundur składa się z sukni czerwony, kołnierza, wyłogi, podszewka, kamizelka i spodnie są białe, na kołnierzu i wylogach złote będą hafty. Do sukni epolety złote, guziki złote i na nich krzyż orderowy.

Nro. 42.

(Nro. 114. d. D.) Edikt wegen der Auswanderung Preussischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten. Vom 2. Juli 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

Finden Uns durch die gegenwärtigen öffentlichen Verhältnisse bewogen, höhere gesetzliche Bestimmungen in Absicht auf die Auswanderung Unserer Unterthanen und ihre Naturalisation in fremden Staaten festzusetzen, und verordnen diesernach Folgendes, wobei Wir Unser Augenmerk gern dahin richten, die Freiheit derjenigen, welche zum Aufenthalt in einem fremden, befreundeten Staate, durch rechtmäßige Gründe bewogen seyn können, nicht zu beschränken, sondern nur diejenigen, welche, ohne ihren Obliegenheiten gegen Unsern Staat Gemüge geleistet zu haben, oder selbst aus pflichtwidrigen Absichten, auswandern sollten, daran zu hindern, und sie zur gerechten Bestrafung zu ziehen.

A b s c h n i t t I.

Von dem Aufenthalt und der Naturalisation Preussischer Unterthanen in fremden Staaten überhaupt.

§. 1. Diejenigen Individuen, welche aus Unsern Staaten, so wie letztere seit dem Tilsiter Friedensschluß bestehen, gebürtig sind, ferner diejenigen, welche zwar nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, aber doch darin seit zehn Jahren, ihren gewöhnlichen Wohnsitz gehabt, und entweder ein Grundstück eigenthümlich erworben, oder ein bürgerliches Gewerbe getrieben haben, so wie auch diejenigen, welche gleichfalls

Nro. 42.

(Nro. 114. oryg.) Edykt względem emigracyi poddanych Pruskich i naturalizacyi onychże w kraiach zagranicznych. Z dnia 2. Lipca 1812.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Teraźniejsze stosunki publiczne powodują Nas do postanowienia bliższych przepisów prawnych w względzie emigracyi poddanych Naszych i naturalizacyi w kraiach zagranicznych. Maiąc za cel główny nieograniczać wolności tych, którzy sprawiedliwe mają powody do pobytu w kraju przyjacieliskim zagranicznym położyć tamę i do kary pociągnąć tych, którzyby bez dopełnienia obowiązków względem kraju Naszego, albo wcale w niepozwolonym zamiarze opuszczali go, postanawiamy, co następuje:

ROZDZIAŁ I.

O pobycie i naturalizacyi poddanych Pruskich w kraiach zagranicznych, w ogóle.

§. 1. Osoby te, które są rodem z krajów Naszych w rozległości podług traktatu Tylżyckiego, te, które lubo nie rodem z krajów Naszych, iednak od lat dziesięciu zwyczajnie w nich zamieszkiwały, i albo nabyły własność gruntu, lub proceder iaki obywatelski prowadziły, niemniéy te które nie rodem z Państw Naszych, w służbie iednak Naszój urząd z

nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Dienstgrade verbundenenes Amt bekleiden, sollen, wenn sie bereits vor der Publikation dieses Edikts, unter Genügung der damals gefeslichen Erfordernisse, mit Erlaubniß der Behörde Unsern Staat verlassen und mit solcher Erlaubniß in einem fremden Staate entweder die Naturalisation bereits erlangt, oder auch ohne solche ihren bloßen Wohnsiß genommen haben, zur Fortsetzung dieses ihres dortigen Aufenthalts, keiner neuen Autorisation von Seiten Unseres Staats bedürfen, insofern die vormalige Erlaubniß der Behörde, Kraft welcher sie Unsere Staaten verließen, definitiv und unbeschränkt war. Wegen derjenigen Fälle, wobei eine Ausnahme hiervon statt finden muß, erfolgt weiterhin in den §§. 13, 15 a., 18, 19, 20 und 21 Bestimmung.

§. 2. Diejenigen Unserer Unterthanen, so wie solche in dem vorhergehenden Paragraphen bezeichnet worden, welche nur Kraft einer ihnen, zu einer bloßen Reise in das Ausland, von ihrer vorgesetzten Behörde, erteilten Zeit-Erlaubniß, oder auf einen gewöhnlichen, eine bloße Reise bezeichnenden, Paß, oder auch ohne eines von beiden, Unsere Staaten verlassen haben, und sich gegenwärtig in einem fremden Staate aufhalten, sie mögen dort bereits naturalisirt seyn oder nicht, sind verbunden, wenn sie daselbst fernerhin verbleiben wollen, hiezu Unsere Erlaubniß förmlich nachzusuchen.

§. 3. Die Nachsuchung dieser Erlaubniß zum bleibenden Aufenthalt in einem fremden Staate, geschieht entweder durch Unsere Gesandtschaft, wenn eine solche in dem fremden Lande vorhanden ist, oder, wo das der Fall nicht ist, direkte durch eine schriftliche Vorstellung bei Unserm Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten zu Berlin, in welcher des Bittenden Vor- und Zunamen, Geburtsort, Geburtsjahr, letzter Wohnsiß und die letzte Zeit seines Aufenthalts in Unsern Staaten, sein damaliger Stand oder Gewerbe, wie nicht minder dessen gegenwärtiger Aufenthaltsort, und Stand oder Gewerbe in dem fremden Staate, und die Ursachen, weshalb er in letzterem zu bleiben wünscht, anzugeben sind.

§. 4. Unseren, im obigen Falle sich befindenden Unterthanen, wollen Wir zur Nachsuchung jener Er-

zwyczajną wierności przysięgą połączony sprawują, osoby te, jeżeli już przed ogłoszeniem obecnego edyktu, po dopełnieniu tego, co dotąd z prawa dopełnić wypadało, za zezwoleniem Zwierzchności Państwa Nasze opuściły, i na mocy tegoż pozwolenia, albo uzyskały naturalizacją w kraiu zagranicznym, albo też nie zostawszy naturalizowanymi tam zamieszkanie swoje założyły, nie potrzebują do dalszego ich tamże pobytu nowéj autoryzacji z strony Rządu Naszego, byle tylko nadane zezwolenie zwierzchności, na mocy którego opuściły kraie Nasze było stanowczém i nieograniczonym. Co do przypadków, mieysce do wyjątku dających, poniżej w §§. 13., 15. a., 18., 19., 20. i 21. postanowione będzie.

§. 2. Ci z poddanych Naszych w poprzedzającym paragrafie oznaczonych, którzy tylko w moc pozwolenia przełożonej ich zwierzchności, na prosty tylko wyjazd za granicę udzielonego, albo zazwyczajnym podróżnym paszportem, albo też bez iednego i drugiego opuścili Państwa Nasze i zostają na teraz w kraiu zagranicznym, czyli oni uzyskali naturalizacją lub nie, jeżeli tam nadal chcą pozostać, Naszego poszukiwać powinni zezwolenia.

§. 3. Wniosek o pozwolenie takowe do trwałego w kraiu zagranicznym zostawania, albo do poselstwa Naszego, jeżeli takowe w tymże iest kraiu, albo też w piśmienném przedstawieniu wprost do Naszego Ministerium intererów zagranicznych w Berlinie podany być musi. Przedstawienie takowe zawierać w sobie powinno, imie i nazwisko podającego, mieysce i rok urodzenia ostatnie pomieszkanie i czas pobytu w kraiach Naszych, stan iego owczasowy lub proceder, teraznieysze mieyscie pobytu iego, stan lub proceder w kraiu zagranicznym, nakoniec powody dla których wtym tu pozostać zamyśla.

§. 4. Poddanym Naszym w powyższym razie będącym do poszukiwania takowego po-

laubniß, eine Frist von einem Jahre verstaten, welche also mit dem 2. Julius 1813. abläuft.

§. 5. Wir werden nach Befinden der Umstände, jene Erlaubniß sodann entweder durch Unser Departement der auswärtigen Angelegenheiten, oder durch die Regierung der Provinz, in welcher der Bittende zuletzt seinen Wohnniß hatte, verweigern oder erteilen lassen.

§. 6. Diejenigen der im §. 2. bezeichneten Individuen, welche ihren Verbindlichkeiten nach den §. §. 3. und 4., nicht Genüge geleistet haben, oder welchen auf ihr eingereichtes Gesuch die Erlaubniß ausdrücklich verweigert worden ist, und welche dennoch im Auslande verbleiben, haben die fiskalische Einziehung ihres jetzigen und künftigen Vermögens in Unsern Staaten verwirkt, wozu die Regierung der Provinz, in welcher sie ihren letzten Wohnniß gehabt, den Antrag bei dem Oberlandesgerichte, zur weitem Einleitung zu machen hat.

§. 7. In Ansehung Unserer Untertanen, welche erst von jetzt an, eine Auswanderung nach einem fremden Staate beabsichtigen oder ausführen, werden nicht allein die schon vorhandenen gesetzlichen Vorschriften s. Allgem. L. R. Th. II. Tit. 17. §. 127 seq. und Allgem. Ger. Ordn. Thl. I. Tit. 36. §. 1. seq. u. 47 seq. u. s. w. angewendet, sondern solche noch insbesondere dahin bestimmt, daß obgedachte Individuen, die ausdrückliche Erlaubniß zur Auswanderung, bei der Regierung der Provinz, in welcher sie wohnen, nachzusuchen haben: letztere hat sodann die Pflicht auf sich, das Gesuch mit ihrem Gutachten, der zweiten Sektion des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, und dem Departement des Ministeriums des Innern für die Allgemeine Polizei vorzulegen, von welchen beiden hierauf an Uns berichtet, und danach dem Bittenden, durch die Regierung, Unsere Entscheidung bekannt gemacht wird.

§. 8. Unterläßt jemand, wes Standes er sei, diese Vorschriften, und wandert dennoch aus, so fällt er in die §. 6. bestimmten Strafen.

§. 9. Es versteht sich, daß in allen Fällen, wo eine Erlaubniß, es sey zum ferneren bleibenden Aufenthalt in einem fremden Staate, oder zum Auswandern in einen solchen, nachgesucht wird, der Bittende,

zewolnenia udzielamy czas roku iednego, który przeto z dniem 2. Lipca 1813. upływa.

§. 5. Stosownie do okoliczności, pozwolenie takowe, albo przez Nasz wydział interesów zagranicznych, albo przez Regencyą Prowincyi, w której proszący na ostatku zamieszkiwał, rozkażemy wydać lub odmówić.

§. 6. Osoby w §. 2. oznaczone, które obowiązków §. §. 3. i 4. obiętych nie dopełniwszy, albo którym pozwolenie uproszone odmówione zostało wyraźnie, a iednak pozostają za granicą, osoby te stały się winnymi zabrania na skarb, terazniejszego ich i przyszłego majątku w krajach Naszych, o co Regencya Prowincyi téy, w której na ostatku zamieszkiwały, wniosek do Sądu głównego w celu dalszego postępowania uczynić powinna.

§. 7. Którzyby z poddanych Naszych dopiero odtąd chcieli opuścić Państwa Nasze i przenieść się do kraiu zagranicznego, więc do nich nie tylko będące już przepisy prawne Pow. Pr. krajowego Cz. II. Tit. 17. §. 127. seq. i powszechnéy ordynacyi sądowéy Cz. I. Tit. 36. §. 1. seq. i 47. seq. i t. d. mają być zastosowane, a to w ten sposob: iż osoby takowe wyraźnego zezwolenia na opuszczenie kraiu w Regencyi Prowincyi téy, w której zamieszkuiać poszukiwać powinny: ta tu prośbę takową z dołączeniem zdania swojego do drugiéy sekcyi Ministryi Spraw zewnętrznych i do wydziału Policyi powszechnéy w Ministerium wewnętrzném podać iest obowiązana, poczem przez te tu raport Nam zdany i wskutek tego decyzyia przez czas wydać się mająca, przez Regencyą podajacemu udzieloną będzie.

§. 8. Ktokolwiek, bądź iakiegokolwiek stanu, zaniedbuiąc takowe przepisy, emigruie, podpadnie karom w §. 6. wyrzeczonym.

§. 9. Samo się rozumie z siebie, iż każdy puszukuiący zezwolenia na dalszy ciągły pobyt w krajiu zagranicznym, lub też na przeniesienie się do niego, a zostaiący w służbie Naszcy cy-

wenn er in Unserm Civil- oder Militairdienst ist, vor allen Dingen seine Entlassung aus solchem erhalten haben und nachweisen muß.

§. 10. Diejenigen, welche, nach ihrem Dienstverhältniß die Entlassung, verfassungsmäßig, bei Uns Höchstsich selbst nachsuchen müssen, können damit das Gesuch um Erlaubniß zur Auswanderung verbinden, und werden dann von Uns unmittelbar beschieden werden.

A b s c h n i t t II.

Von dem Eintritt Preussischer Unterthanen in die Hof- und Civildienste fremder Staaten.

§. 11. Diejenigen Individuen, welche aus Unsern Staaten gebürtig sind, oder auf die, im §. 1. ausgedrückte Art, sich darin niedergelassen, oder ein Amt bekleidet haben, bedürfen, um in die Hof- und Civildienste eines andern befreundeten Souverains überzugehen, Unserer hierauf ausdrücklich gerichteten Erlaubniß.

§. 12. Wegen derjenigen, welche diese Erlaubniß nachzusuchen in dem Fall sind, jedoch dieselbe bis jetzt noch nicht erlangt haben, gelten die obigen Bestimmungen in den §§. 3, 4, 5 und 6.

§. 13. Die gedachte Erlaubniß wird ungültig, wenn zwischen Unserm und demjenigen Staate, in dessen Hof- und Civildienste ein solches Individuum übergegangen ist, ein Krieg ausbricht, und alsdann Unsere, in den dortigen Diensten befindliche Unterthanen, durch hiesige allgemeine Advokatorien, unter den darin näher festzusetzenden Fristen und anderweitigen Bestimmungen, ab- und zurückberufen werden.

A b s c h n i t t III.

Von dem Eintritt Preussischer Unterthanen in die Militairdienste fremder Staaten.

§. 14. Die aus Unsern Staaten gebürtigen, oder, auf die im §. 1. ausgedrückte Art, darin niedergelassenen, oder auch in Unserm Militairdienst stehenden Individuen bedürfen, um in die Militairdienste eines andern befreundeten Souverains überzugehen, Unserer ausdrücklichen Erlaubniß, welche bei Personen des Civilstandes, nach den oben er-

wilnén lub woyskowéy, wprzód uwolnienie z niéy uzyskać i wykazać powinien.

§. 10. Ci, którzy z powodu stosunków ich służby uwolnienia z niéy z prawa u Nas poszukiwać muszą, mogą z tém połączyć prośbę o zezwolenie na emigracyą i natenczas bezpośrednio przez Nas zarezolwowanymi zostaną.

ROZDZIAŁ II.

O wstąpieniu poddanych pruskich w służbę nadworną i cywilną w kraiach zagranicznych.

§. 11. Osoby w kraiach Naszych zrodzone lub w sposobie w §. 1. wyrażonym w nich osiadłe, albo Urząd piastujące, gdy chcą przeyść w służbę nadworną lub cywilną monarchy w przyiaźnych z Nami stosunkach będącego, muszą mieć wyraźnego Naszego na to zezwolenia.

§. 12. Względem tych, którzy zezwolenie takowe poszukiwać powinni, a jeszcze go dotąd nie uzyskali, przepisy powyższe §. §. 3., 4., 5. i 6 mają mieysce.

§. 13. Zezwolenie takowe staie się nieważném, gdy na przypadek wojny pomiędzy Nami i krajem, w którego służbę nadworną lub cywilną osoba takowa przeszła, wszyscy w służbie kraju tego zostaiący poddani Nasi, przez wydać się z tąd maiące ogólne wezwania do powrotu w czasie i pod warunkami oznaczyć się maiącemi powołanymi zostaną.

ROZDZIAŁ III.

O wstąpieniu poddanych Pruskich w służbę woyskową w kraiach zagranicznych.

§. 14. Osoby w kraiach Naszych zrodzone, lub w sposobie w §. 1. wyrażonym w nich osiadłe, albo też w służbie Naszég woyskowéy zostaiące, gdy chcą przeyść w służbę woyskową Mocarstwa w przyiaźnych z Nami stosunkach będącego, muszą mieć wyraźnego Naszego na to zezwolenia. Takowe co do osób sta-

theilten Vorschriften, bei Individuen des Militairstandes, welche Offiziersrang haben, von Uns unmit-
telbar, und bei Individuen eines mindern Grades,
durch das allgemeine Kriegsdepartement, erfolgt oder
verweigert wird.

§. 15. Diejenigen Unserer Untertanen, welche
abgedachtermaassen in fremde Dienste treten, bleiben
verpflichtet

- a) in ihr Vaterland zurückzukehren, sobald sie zu-
rückberufen werden, und
- b) dem fremden Souverain, in dessen Dienst sie
übergehen wollen, den Diensteid nur unter dem
Vorbehalt zu leisten, nie gegen ihr Vaterland
zu dienen.

§. 16. Unsern bereits in dem Militairdienst
eines andern befreundeten Souverains befindlichen
Untertanen, welche diese Erlaubniß noch nicht erhal-
ten haben, wird, um solche einzuholen, hiermit eine
Frift von 6 Monaten gesetzt, die also mit dem zwei-
ten Januar 1813. abläuft.

§. 17. Wegen dieser Frift gelten im übrigen
die obigen Bestimmungen der §§. 3. und 6.

§. 18. Wenn zwischen Unserm und demjenigen
Staate, in dessen Militairdienste solche Individuen
übergegangen sind, ein Krieg ausbricht, so wird hier-
durch ohne weiteres, und ohne daß es deshalb be-
sonderer Avokatorien bedarf, die in dem §. 14. be-
stimmte Erlaubniß, von selbst unwirksam und ungül-
tig, und Individuen haben sofort die dortigen Kriegs-
dienste zu verlassen und in Unsere Staaten zurückzu-
kehren.

§. 19. Auf solchen Kriegsfall wird gedachten
Individuen eine Frift von zwei Monaten, vom Aus-
bruch der ersten Feindseligkeiten an gerechnet, ge-
setzt, innerhalb welcher sie ihre, in Unsere Staaten
erfolgte Rückkehr, durch ein Attest der Preussischen
Obersobrigkeit, unter welche sie sich dann begeben
haben werden, bei der Provinzialregierung nachwei-
sen müssen.

§. 20. Gegen diejenigen, welche den §. §. 18
und 19. zuwider, in den Militairdienst eines, mit

Jahrgang 1813.

nu cywilnego w sposobie powyżéy przepisa-
nym, co do wojskowych, w randze Officera
będących u Nas bezpośrednio, co do osób niż-
szego stopnia u ogólnego wydziału wojennego
poszukiwane bydz musi, i ztąd albo udzielo-
ném albo odmówioném zostanie.

§. 15. Poddani Nasi w zmianowanym
sposobie w obczą przechodzący służbę, są obo-
wiązani:

- a) powrócić do oyczyzny, skoro powołany-
mi zostaną;
- b) Monarsze zagranicznemu, w którego prze-
chodzą służbę, wykonać przysięgę wier-
ności z wyraźnem zastrzeżeniem, iż nigdy
naprzeciw oyczyźnie swéy służyć nie będą.

§. 16. Poddanym Naszym w służbie wojs-
kowej mocarstwa z Nami w przyiaźni będą-
cego, zostającym, a zezwolenia takowego ie-
szcze nie mającym, w celu przyiednania go dla
Siebie, udzielamy czas sześciu miesięcy, który
z drugim dniem Stycznia 1813. r. upływa.

§. 17. Zresztą co do czasu tego przepisy
powyższe §§. 3. i 6. również zastosowane bydz
mają.

§. 18. Skoro wybuchnie wojna pomiędzy
Nami i Mocarstwem, w którego służbę wojsko-
wą poddani Nasi przešli, więc na mocy obe-
cnego urzadzania i bez wszelkich szczególnych
wezwań, których w tym razie nie potrzeba,
zezwozenie w §. 14. rzeczone, samo z siebie sta-
ie się nieważném i bezskuteczném, i owszem
osoby takowe natychmiast służbę tamtejszą
wojskową opuścić, a do krajów Naszych po-
wrócić są obowiązani.

§. 19. Na takowy przypadek wojny, oso-
bom rzeczonym udziela się ninieyszém czas
dwóch miesięcy, od rozpoczęcia nieprzyaciel-
skich kroków, rachować się mający, w które-
go przeciągu wykazać muszą w Regencyi pro-
wincyalnéy powrót swóy do kraju złożeniem
świadectwa Pruskiéy władzy miejscowéy, pod
którą powróciwszy udali się.

§. 20. Naprzeciw tym, którzy wbrew prze-
pisom §§. 18. i 19. upornie pozostają w służbie

[28]

dem Unfrigen im Kriege begriffenen Staats, etwa widerspenstig beharren, wird bei dem Oberlandesgerichte der Provinz, worin sie ihre Hauptbesitzungen haben, oder ihren letzten Wohnsitz hatten (wie nach §. 6.) fiskalisch verfahren, und auf Einziehung ihres jetzigen und künftigen Vermögens in Unsern Staaten erkannt; desgleichen werden sie Unserer Königlichen Orden und Ehrenzeichen, mit welchen sie etwa bekleidet sind, von Uns verlustig erklärt werden.

§. 21. Zu den im vorstehenden §. bestimmten Strafen, kommt auch noch die, auf vorgängige Untersuchung, durch Urtheil und Recht zu verhängende Todesstrafe, wenn ein solches Individuum mit den Waffen in der Hand, gegen sein Vaterland streitend, ergriffen wird.

Wir befehlen, daß gegenwärtiges Edikt öffentlich bekannt gemacht, und daß von Unsern Behörden nach solchem genau verfahren werde.

Urkundlich unter Unserer höchstehändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insigne.

So geschehen und gegeben Berlin, den 2ten Julius 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.
Hardenberg. Goltz. Kircheisen.

Nro. 43.

(Nro. 118. d. D.) Bekanntmachung in Betreff des Edikts vom 2ten Juli 1812. wegen der Auswanderung Preussischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten. Vom 9ten Juli 1812.

In dem durch die Zeitungen und die Gesessammlung bekannt gemachten Edikte wegen der Auswanderung Preussischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten vom 2ten Juli 1812. muß §. 1. statt der Worte:

„so wie auch diejenigen, welche gleichfalls nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Dienstseid verbundenes Amt bekleiden,“ u.

woyskowéy mocarstwa z Nami in stanie woyny będącego, postępowano byż ma fiskalnie (§. 6.) przed Sądem głównym Prowincyi, w którój głównejsze swe mają posiadłości, lub też ostatnie mieli zamieszkanie, i zajęcie na skarb, terażniejszego wszelkiego i przyszłego majątku zawyrokowaném zostanie; również mają byż uznani przez Nas za pozbawionych Królewskich Naszych orderów i znaków honorowych, którymiby byli zaszczyteni.

§. 21. Do kar w poprzedzającym paragrafie oznaczonych, przystępuje i kara śmierci, która po poprzedniczey indagacyi przez wyrok i prawo ma byż wymierzona na tych, którzy walcząc naprzeciw swey oyczyźnie z bronią w ręku schwytani zostaną.

Rozkazujemy, aby obecny Edykt publicznie ogłoszono, i przez władze Nasze ściśle się do niego stósowano.

Dla wiary publiczney takowy przez Nas własnoręcznie podpisany, i pieczęć Nasza Królewska przyłożoną została.

Działo się i dano w Berlinie dnia 2. Lipca 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.
Hardenberg. Goltz. Kircheisen.

Nro. 43.

(Nro. 118. oryg.) Obwieszczenie względem Edyktu z d. 2. Lipca 1812. r. co do emigracyi poddanych pruskich i naturalizacyi onychże w krajach zagranicznych. Z d. 9. Lipca 1812.

W edykcie z d. 2. Lipca 1812. przez gazety i zbiór prawa do publiczney wiadomości podanym, tyczącym się emigracyi poddanych pruskich i naturalizacyi onychże w krajach zagranicznych w §. 1. zamiast słów:

„tudzież ci, którzy również nie są rodem z Państwa Naszego, lecz w służbie Naszój sprawują urząd połączony z zwyczajną przysięgą służbową“ etc.

folgendermaßen gelesen werden:

„So wie auch diejenigen, welche gleichfalls nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Dienstverband verbundenen Amt bekleidet haben,“ ic.

Berlin, den 9ten Juli 1812.

Hardenberg.

Nro. 44.

(Nro. 123. d. D.) Königl. Cabinetsordre vom 24sten April 1812. in Betreff einiger Punkte der Militär-Justizverfassung.

Auf Ihren, durch die jetzt vorsehende Organisation der Brigadegerichte veranlaßten Bericht vom 8ten d. M. genehmige Ich hierdurch,

daß bei den mobilgemachten Truppen von der Zeit ihrer Mobilmachung, bis zur Zeit ihrer Demobilisirung, förmliche Testamente vor einem kommandirten Kriegsgerichte aufgenommen werden können, wobei es übrigens bei den gesetzlichen Vorschriften von den privilegierten militärischen Testamenten sein Bewenden behält:

daß die Brigade- und übrigen Auditeure der mobilgemachten Truppen die Befugniß haben sollen, einseitige Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit solcher Militärpersonen, welche zu den gedachten Truppen gehören, ohne Zuziehung eines zu kommandirenden Offiziers, aufzunehmen und zu beglaubigen.

Hiernach trage Ich Ihnen auf, das weiter Erforderliche zu verfügen.

Charlottenburg, den 24sten April 1812.

Friedrich Wilhelm.

An

den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg,
an den Staats- und Justizminister von Kirchheim,
und

an den Geheimen Staatsrath Obersten von Hake.

tak czytać należy:

„tudzież ci, którzy również nie są rodem z Państwa Naszego, lecz w służbie Naszemy sprawowali urząd połączony z zwycajną przysięgą służbową“ etc.

Berlin dnia 9. Lipca 1812. r.

v. Hardenberg.

Nro. 44.

(Nro. 123. oryg.) Królewski rozkaz gabinetowy z dnia 24. Kwietnia 1812. względem niektórych przedmiotów urzędzenia sprawiedliwości wojskowej.

W skutek raportu WW. PP. z powodu czyniącemy teraz organizacyi Sądów brygadnych w dniu 8. m. i r. b. zdanego, zezwalam na to niniejszym:

iz w woysku na stopie wony będącemy od czasu mobilizacyi, aż do czasu demobilizacyi onychże testamenta formalne przed wykommenderowanym Sądem wojskowym przyimowane bydź mogą, przyczym zresztą pozostaie się przy prawnych przepisach co do uprzywileiowanych testamentów wojskowych w ten sposób:

iz audytorowie brygadni i inni przy woysku na stopie woyny będącemy, bez przybrania Oficera wykommenderować się mającego mogą przyimować i wydawać iednostronne czynności dobréy woli wojskowych, do wydziału ich należących.

Polecam WW. PP. abyście podług tego dalsze należyte wydali rozporządzenie.

W Szarlottenburg d. 24. Kwietnia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.
Ministra Stanu i sprawiedliwości
de Kirchheim, i
Taynego Radzcy Stanu Pułkownika de Hake.

Nro. 45.

(Nro. 124. d. D.) Instruktion für die durch die Edikte vom 27sten October 1810. und 7ten September 1811. angekündigte Generalkommission zur Liquidirung, Ausgleichung und Regulirung des Provinzial- und Kommunal-Krieges-Schuldenwesens in den Preussischen Staaten. Vom 9ten Juli 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

Haben in den Edikten über die Finanzen des Staats vom 27sten October 1810 und vom 7ten September 1811. Unsern Willen zu erkennen gegeben, durch eine anzuordnende Generalkommission, das Liquidiren und die Ausgleichung der Provinzial- und Kommunal-Kriegeschulden in Unsern Staaten zu Stande bringen zu lassen, zu deren Bezahlung einen angemessenen Tilgungsfonds zu errichten und daraus den Gläubigern nach und nach zu ihrer Befriedigung sowohl an Kapital, als Zinsen, zu verhelfen.

Die Vorarbeiten zu diesem wichtigen Geschäfte sind gegenwärtig so weit beendiget, daß die gedachte Kommission in Thätigkeit gesetzt werden kann.

Wir haben zum Chef derselben Unsern geheimen Staatsminister Freiherrn von Schrötter ernannt, diesem den Geheimen Staatsrath von Bülow und den geheimen Ober-Finanzrath von Köpken als Mitglieder der Kommission beigegeben und die Zusammenberufung der, nach Maassgabe des Edikts vom 7ten September 1811., von den verschiedenen Provinzen und Kommunen zu erwählenden Kommissionsmitglieder und Repräsentanten, durch Unsern Staatskanzler verfügen lassen.

Gegenwärtig ertheilen Wir der gedachten Kommission, in Ansehung ihres Zwecks, ihres Verhältnisses und ihrer Geschäftsführung, die nachstehenden nähern Anweisungen.

§. 1.

Allgemeiner Zweck.

Zur Abwendung alles Mißverständnisses über den Gegenstand, erklären Wir hiermit nochmals: daß es keinesweges Unsere Absicht ist, daß eine Pro-

No. 45.

(Nro. 124. oryg.) Instrukcja dla zapowiedzianey edyktami z d. 27. Października 1810. r. i 7. Września 1811. r. Kommissyi generalney, celem likwidacyi, koekwacyi i urzadzania długów wojennych tak prowincjonalnych iako i gminnych w Państwie Pruskim. Z d. 9. Lipca 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Oświadczyliśmy w edyktach względem finansów krajowych z d. 27. Października 1810. i 7. Września 1811. wolą Naszą, doprowadzenia do skutku, za pośrednictwem ustanowić się mającey Kommissyi generalney, likwidacyi i koekwacyi długów wojennych prowincjonalnych i gminnych w Państwie naszym, przeznaczenia na umorzenie onychże przyzwoitego funduszu amortyzacyjnego; a to aby wierzytelle rząd po sobie należytość swoją tak w kapitale iako i w procentach uzyskać mogli.

Przedwstępne do ważney téy czynności zatrudnienia, tak dalece są załatwione, iż Kommissya rzeczona zaprowadzoną być może.

Mianowaliśmy szefem rzeczoney Kommissyi Naszego tajnego Ministra Stanu Barona de Schroetter, przydawszy mu iako członków kommissyi tajnego Radzcę stanu de Buelów i tajnego konsyliarza finansów de Koepken i poleciliśmy Naszemu Kanclerzowi stanu zwołanie członków kommissyi i reprezentantów w miarę edyktu z d. 7. Września 1811. r. z różnych prowincyi i gmin obrać się mających.

Ninieyszém zaś udzielamy dla rzeczoney Kommissyi, względem jéy celu, iéy stosunków i sposobu odbywania czynności, następujące bliższe przepisy.

§. 1.

Cel ogólny.

Dla uprzątnienia wszelkich zdań opacznych względem przedmiotu, oświadczamy ninieyszém na nowo: iż wcale nie iest Naszym

vinz oder Kommune für andere Provinzen oder Kommunen Kriegslasten zu übernehmen habe. Es ist jedoch dieses auf liquide Forderungen, welche eine Provinz an eine andere Provinz hat, nicht auszudehnen, wie dieses weiter unten näher bestimmt wird.

Diesemnach soll abgesondert werden, was von denjenigen Lasten, die eine jede Provinz oder Kommune getragen hat, so zu betrachten ist, als sey es

- 1) für den ganzen Staat, oder
- 2) für andere Provinzen oder Kommunen

getragen.

Das, was für die Gesamtheit des Staats geleistet ist, wird auf den allgemeinen Staatsfondsdensfonds übernommen; dahingegen dasjenige, was eine Provinz oder Kommune für die andere getragen hat, eine Schuld der letztern ausmacht.

- 3) Alles Uebrige gehört zu dem, was einer jeden Provinz oder Kommune allein zur Last bleibt. Zur Verzinsung und Abtragung dieser Schuld muß, in sofern es noch nicht geschehen ist, eine zweckmäßige Anstalt unter der Aufsicht des Staats getroffen werden, und dieser muß sich davon überzeugen, daß der Zweck auf die am wenigsten drückende Art, und sicher erreicht werde.

§. 2.

Verhältnisse der Kommission und ihrer Mitglieder.

Die Kommission hat in Berlin ihren Sitz; sie führt die Benennung:

Königl. Preussische Generalkommission zur Regulierung des Provinzial- und Kommunal-Kriegeschuldenwesens;

und sie ist Unserm Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg unmittelbar untergeordnet, an welchen sie deshalb auch ihre Anzeigen und etwanigen Anfragen zu richten hat.

Die von den Provinzen und Kommunen gewählten Kommissionsmitglieder sind vor zunächst als Stellvertreter und Wortführer ihrer Kommitenten zu betrachten, sie handeln aber in ihrer kommissarischen Eigenschaft, keinesweges nach Instruktionen, die ihnen von denjenigen, welche sie gewählt haben,

zamiarem, aby iedna prowincya lub gmina za inne prowincye lub gminy cieźary woienne pōdeymowała. Wszelakoź to nie ściaga się (iак się niżej powie) do istotnych pretensyi iednéy prowincyi od drugiéy należących się.

W skutek tego z pomiędzy cieźarów przez prowincyą lub gminę poniesionych, odosobnione bydź ma to, co uważać należy, iakoby

- 1) za cały kray,
- 2) za inne prowincye lub gminy ponoszone było.

Co za ogół kraiu ponoszono, przeięte zostanie na ogólny fundusz długów krajowych, przeciwnie zaś to, co prowincya lub gmina za inną poniosła, teytu staie się długiem.

- 3) Wszystkie inne zostaią oddzielnie cieźarem kaźdéy prowincyi lub gminy. Na opłacenie procentu i umorzenie długu takowego, ieźeli to nie nastąpiło ieszcze dotychczas, należyte pod dozorem Rządu przedsięwzięte bydź musi urządzenie, dla przekonania się, iżby cel takowy w sposób naymniey uciąźliwy i z pewnością osiągniony został.

§. 2.

Stósunki Kommissyi i iey członków.

Kommissya zasiadać będzie w Berlinie. Należy iey się tytuł:

Królewsko Pruska Kommissya generalna do urzadzienia interessów długowych woieniennych, prowincjonalnych i gminnych; i iest ona bezpośrednio pod Naszym Kancelrzem Stanu Baronem de Hardenberg, któremu raporta swoje zdawać i objaśnień od niego żądać obowiązana będzie.

Obrani przez prowincye i gminy członkowie kommissyi wprawdzie w naybliższym stósunku uważani bydź maią, iako zastępcy ich kommittentów, wszelakoź z względu na ich kommissarski stósunek nie działaią wedle instrukcyi, któreby im przez kommittentów ich

ertheilt werden möchten, sondern in Gemäßheit Unserer gegenwärtigen Instruktion, nach ihrer eigenen pflichtmäßigen Ueberzeugung, und sie sind nicht der Provinz oder Kommune, welche sie wählte, sondern Mir und dem ganzen Staate verantwortlich.

§. 3.

Geschäfte der Kommission.

Die Geschäftsführung der Kommission hat drei Hauptgegenstände:

- I. Die Ausmittelung und Festsetzung der durch den letzten Krieg, bis zum 1sten November 1808., als dem Termine, der für die Dauer des Kriegszustandes angenommen ist, entstandenen Schulden, jeder Provinz, einzelner Kreise derselben, oder einzelner Kommunen; wobei es sich jedoch von selbst versteht, daß die Zinsen und Verzuren der bis zum 1sten November 1808. schuldig gewordenen Summen, mit zu dieser Ausmittelung und Festsetzung gehören;
- II. Die Ausmittelung und Festsetzung der Forderungen, welche einzelne Provinzen, Kreise oder Kommunen an den Staat, oder an andere Provinzen, Kreise oder Kommunen wegen angeblich übertragener Kriegeslasten, aus dem bemerkten Zeitraume zu haben glauben;
- III. Die Ausgleichung der hieraus entstehenden Forderungen und Gegenforderungen, imgleichen die Feststellung desjenigen, was nach einer jeden Provinz oder Kommune allein zur Last bleibt.

§. 4.

I. Ausmittelung und Feststellung des Passivzustandes.

Ueber die in jeder Provinz, in einzelnen Kreisen, oder bei einzelnen Kommunen in dem Zeitraume bis zum 1sten November 1808. entstandenen Kriegsschulden, erfordert die Kommission die vollständigen Nachweisungen.

§. 5.

F o r t s e t z u n g.

Sind dergleichen Schulden von der Provinz, dem Kreise oder der Kommune bereits anerkannt;

udzielone bydź mogły, ale raczëy wedle postanowień obecnëy Naszëy instrukcyi, wedle ich własnego sumiennego przekonania, i nie prowincyi lub gminie, która ich obrała, lecz Mnie i całemu krajowi odpowiedzialnymi się stają.

§. 3.

Czynności Kommissyi.

Czynność Kommissyi ma trzy główne przedmioty:

- I. Dochodzenie i ustanowienie długów w ciągu ostatniëy wojny aż do 1go Listopada 1808 iako dnia czas trwania stanu wojny oznaczającego, powstałych, kaźdey prowincyi, pojedynczych powiatów oneyże lub gmin oddzielnych; samo się iednak z siebie rozumie, iż prowizye z summ do 1go Listopada 1808. r. zadłużonych, równie témże dochodzeniem i ustanowieniem obięte bydź mają;
- II. Dochodzenie i ustanowienie pretensyi, któreby się szczególnym prowincyom, powiatom i gminom do Rządu, lub do innych prowincyi, powiatów i gmin z powodu iakoby za nie podeymowanych ciężarów woiennych z czasu rzeczonego należeć się mogły.
- III. Koekwacyą pretensyi stąd wynikłych i pretensyi wzajemnych, również ustanowienie, coby w skutek tego pozostało ciężarem oddzielnym kaźdey prowincyi lub gminy.

§. 4.

I. Dochodzenie i ustanowienie stanu biernego.

Względem długów woiennych w kaźdey Prowincyi, w pojedynczych Powiatach lub oddzielnych gminach w czasie aż do 1. Listopada 1808. r. wynikłych, Kommissya zażąda dokładnych wykazów.

§. 5.

Kontynuacja.

Jeżeli długi takowe przez Prowincyą, Powiat lub gminę już przyznane zostały, badanie

so erstreckt die Prüfung, in der Regel, sich nicht auf die Richtigkeit derselben. Sollte jedoch die Kommission, aus erheblichen Gründen; Zweifel gegen die Richtigkeit haben; so ist sie befugt und verpflichtet, eine nähere Untersuchung darüber zu veranlassen, und sich dazu der Mitwirkung jeder Behörde, welche darüber Auskunft zu geben im Stande ist, zu bedienen.

§. 6.

F o r t s e t z u n g.

Sollte in einzelnen Fällen die Schuld einer Provinz, eines Kreises oder einer Kommune, noch nicht so ausgemittelt seyn, daß ein Liquidum festgesetzt wäre; so muß dieses durch die Kommission noch bewirkt werden, und es bleibt derselben überlassen, auf welchem ihr am angemessensten scheinenden geschnäbigen Wege sie den Zweck erreichen will.

§. 7.

F o r t s e t z u n g.

Wenn dagegen der an eine Provinz, einen Kreis oder eine Kommune gemachte Anspruch nicht anerkannt, sondern ganz oder zum Theil bestritten wird; so soll deshalb kein förmlicher Rechtsgang zulässig seyn. Die Königlichen Kommissarien entscheiden über den streitigen Gegenstand, nach einer vorhergegangenen gründlichen Untersuchung desselben pflichtmäßig, durch eine Resolution, gegen welche kein Rechtsmittel, sondern bloß der Rekurs an Unsern Staatskanzler Statt findet.

Nur in denjenigen streitigen Anspruchssachen, über welche bereits vor der Eröffnung der Kommission der Weg eines gerichtlichen Verfahrens eingeleitet ist; bleibt es den Liquidanten überlassen, ob sie es bei dem Rechtszuge bis zu dessen rechtskräftigen Beendigung lassen, oder sich der Entscheidung der Königlichen Kommissarien unterwerfen wollen.

§. 8.

F o r t s e t z u n g.

Ein gleiches Verfahren (§. 7.) findet Statt, wenn von einem Kreise das Anerkenntniß einer Kommunalschuld als Kreis-schuld, oder von einer Provinz das Anerkenntniß einer Kreis-schuld als Provinzialschuld verweigert wird. Die Königlichen Kommissarien entscheiden hierüber, nach gründlicher Untersuchung der Differenzen.

Kommissy in ogólności do rzetelności onychże ściagać się nie będzie. Gdyby jednak Kommissya z ważnych powodów o tém powątpiewała, natenczas ma prawo i jest obowiązana bliższe w téy mierze przedsięwziąć śledztwo, i tym końcem zażądać pomocnego działania od każdéy władzy, któraby objaśnienie w téy mierze udzielić potrafiła.

§. 6.

Kontynuacja.

Gdyby w pojedynczych przypadkach dług Prowincyi, Powiatu lub gminy ieszcze tak dalece nie był dochodzonym, iżby ustanowienie liquidu nastąpić mogło, Kommissya skutecznie to jest obowiązana, i zostawia iey się, drogą iaka iey naywłaściwszą wydawać się będzie, byleby prawną, cel takowy osiągnąć.

§. 7.

Kontynuacja.

Gdy przeciwnie pretensya do Prowincyi, Powiatu lub gminy wniesiona, nie jest przyznana, lecz całkiem w części zaprzeczona, formalne o to postępowanie prawne nie ma mieć miejsca. Kommissarze Królewscy za poprzedniczém gruntowném rozpoznanem sprzecznego przedmiotu, takowy sumiennie rozstrzygną przez rezolucyą, naprzeciw którój dalszy środek prawny nie jest dozwolony, lecz tylko rekurs do Naszego Kanclerza Stanu ma miejsce.

W tych tylko sporach pretensyjnych, względem których przed zaprowadzeniem ieszcze Kommissy rozprawa sądowa iuż jest w biegu, likwidantom zostawia się, czyli rzecz chcą pozostawić w drodze prawa, aż do prawomocnego iey rozsądzenia, lub też poddać się decyzji Kommissarzy Królewskich.

§. 8.

Kontynuacja.

Toż samo postępowanie (§. 7.) ma miejsce, gdy Powiat wzbrania się przyznać dług gminy za dług powiatowy, lub prowincya dług powiatowy za dług prowincjonalny, Kommissarze Królewscy po ścisłém rozpoznanu sporów, takowe rozsądzą.

§. 9. *Fortsetzung.*

Die Kommission hat genau darauf zu achten, daß nur Kriegeschulden ganzer Provinzen, Kreise und Kommunen ausgemittelt und festgesetzt werden.

Der Anspruch eines Individui wegen Kriegeschäden und Lasten, an eine Kommune, einen Kreis oder eine Provinz, kann nur dann als ein Gegenstand der näheren Untersuchung und Entscheidung der Kommission angesehen werden, wenn er entweder aus dem Auftrage einer kompetenten Behörde entstanden, oder eine nützliche Verwendung für den Kreis, die Kommune oder die Provinz zu erweisen ist. Einer nützlichen Verwendung wird gleich geachtet, wenn das Privateigenthum des Einzelnen durch feindliche Behörden oder Truppen in Requisition gesetzt worden, weil dabei anzunehmen ist, daß die Erfüllung der Requisition, Plünderungen oder Brandschadungen abgewandt habe.

Alle andere Ansprüche, die aus Kriegesbeschädigungen und Lasten aller Art entspringen, werden als Kriegeszufälle von der Vergütung ausgeschlossen.

§. 10. *Fortsetzung.*

In den Fällen, wo die Kommission über eine noch nicht anerkannte Forderung entscheidet, ist nach den folgenden Grundsätzen zu verfahren.

Entspringt die Schuld aus einem gültigen gehörig erfüllten, oder durch die Schuld der Liquidaten unerfüllt gebliebenen Kontrakte; so wird sie nach den Bestimmungen desselben festgesetzt. In allen übrigen Fällen, ist nur wirklicher Verlust, nie aber entgangener Gewinn zu vergüten. Der Verlust wird nach dem gangbaren Werthe des Gegenstandes desselben in der Provinz oder Kommune zur Zeit der Entstehung desselben berechnet, oder wo das keine Anwendung finden kann, nach der Taxe durch vereidigte Sachverständige. Ueberall wird die Berechnung in Preussisch Koutant nach dem Münzfuß vom Jahre 1764., oder in dem bis zur völligen Umprägung der Münze statt findenden Currogat desselben, nämlich in Groschenstrücken den Thaler zu 42 Gr. gerechnet, angelegt. Alle andere

§. 9.

Kontynuacya.

Kommissya sctisle na to ma zważać, iżby tylko długi woienne całych Prowincyi, Powiatów i gmin dochodzone i ustanowione zostały.

Wniosek osób pojedynczych względem poszukiwania szkód i ciężarów woiennych na gminie, Powiecie lub Prowincyi, w tym tylko razie może bydź uważany za przedmiot bliższego dochodzenia i rozstrzygnięcia Kommissyi, gdy takowy opiera się na zaleceniu władzy przyzwoitéy, lub obrócenie na pożytek Powiatu, gminy lub Prowincyi udowodnioném bydź może. Zabranie przez władzę lub woyska nieprzyjacielskie własności prywatnéy pojedynczéy osoby, uważa się za obrócenie na pożytek, ponieważ zważać trzeba, iż w skutek zabrania takowego rabunek i kontrybucye odwrócone zostały.

Wszelkie inne poszukiwania z powodu uszkodzeń i ciężarów woiennych wszelkiego gatunku, iako przypadki woyny od wynagrodzenia wyłączaia się.

§. 10.

Kontynuacya.

W przypadkach, gdy Kommissya ma rozsądzić nieprzyznane ieszcze pretensye, taż wedle następujących zasad postępować będzie.

Jeżeli dług wynika z ważnego należycie dopełnionego kontraktu, lub który przez winę likwidowanego dopełnionym nie został, tenże wedle zasad kontraktu ustanowionym bydź winien. W wszelkich innych przypadkach, istota tylko strata, nie zaś ubyły zysk wynagrodzonym bydź powinien. Strata porachowaną bydź ma według istnący w prowincyi lub gminie wartości przedmiotu, oneyże w czasie zrządzenia iéy, a gdzieby w ten sposób wynalezioną bydź nie mogła, wedle taxy przez przysięgłych znawców.

Porachowanie nastąpi na Pruską grubą monetę wedle stopy 1764. r. lub aż do zupełnego przetopienia monety zdawkowéy, w monecie takowéy to jest w groszówkach Talar na 42 gr.

Münzsorten müssen, nach dem zur Zeit der entstandenen Forderung statt gefundenen Cours derselben, hierauf reducirt werden.

§. 11.

II. Ausmittlung und Feststellung des Aktivzustandes.

Das zweite Hauptgeschäft der Kommission ist die Ausmittlung und Feststellung des Aktivzustandes jeder Provinz, jedes Kreises und jeder Kommune. Dieser besteht in den durch den Krieg entstandenen Forderungen, welche einzelne Provinzen, Kreise oder Kommunen an den Staat und an andere Provinzen, Kreise oder Kommunen zu haben glauben. Die Kommission muß sich auch hierüber die vollständigen Nachweisungen vorlegen lassen, jede einzelne Forderung genau prüfen und ein Liquidum festsetzen.

§. 12.

Fortsetzung.

Was die Forderungen der Kommunen, Kreise und Provinzen an andere Kommunen, Kreise und Provinzen betrifft, so sind solche bereits ein Gegenstand der Untersuchung und Festsetzung der Kommission bei der Ausmittlung des Passivzustandes der Kommunen, Kreise und Provinzen gewesen, und es wird hierherhalb hier nur auf den Inhalt der §§. 5. 6. und 7. hingewiesen.

Forderungen an den Staat müssen jedoch, insofern dieses noch nicht geschehen ist, von der Kommission zuvörderst dem Finanzkollegio zur Erklärung vorgelegt werden.

§. 13.

Fortsetzung.

Die Forderungen der Kommunen, Kreise und Provinzen, theilen sich

a) in solche, welche aus Lieferungen und Leistungen für unsere eigenen Truppen entstanden sind.

In so weit diese Forderungen nicht einzelnen Untertanen, sondern ganzen Kommunen, Kreisen oder Provinzen zustehen, sind sie zwar, um das Kreditwesen der Kommunen, Kreise und Provinzen vollständig darzustellen, mit aufzu-

rachuiąc. Wszystkie inne monety gatunki, podług kursu w czasie powstania pretensyi na grubą monetę zredukowane bydź winny.

§. 11.

II. Dochodzenie i ustanowienie stanu czynnego.

Drugą główną czynnością Kommissyi jest dochodzenie i ustanowienie stanu czynnego kaźdey Prowincyi, Powiatu i gminy. Takowy składa się z pretensyi z powodu wojny wynikłych, któreby pojedynczym Prowincyom, Powiatom i gminom do rządu i do innych Prowincyi, Powiatów lub gmin, należeć się mogły. Kommissya i w tym względzie dokładnych zażąda wykazów, kaźdą szczególną pretensyą rozpozna i liquidum ustanowi.

§. 12.

Kontynuacya.

Co się tycze pretensyi gmin, powiatów i prowincyi, do innych gmin, powiatów i prowincyi, takowe iuż były przedmiotem dochodzenia i ustanowienia Kommissyi przy dochodzeniu stanu biernego gmin, powiatów i prowincyi, dla czego się w tym względzie do osnowy §§. 5., 6. i 7. odsyła.

Pretensye iednak do rządu, ieżeli to ie-szcze nie nastąpiło dotychczas, przez Kommissyą nasamprzód Kollegium finansowemu do deklaracyi przedstawione bydź muszą.

§. 13.

Kontynuacya.

Pretensye gmin, powiatów i prowincyi dzielą się:

a) na takie, które powstały z liwerunków i dostaw dla woysk Naszych własnych.

Jak dalece pretensye te nie należą się pojedynczym poddanym, lecz tylko całym gminom, powiatom i prowincyom, takowe w celu wykazania dokładnego stanu kredytowego gmin, powiatów i prowincyi,

nehmen; ihre Untersuchung und Festsetzung beschäftigt jedoch die Kommission nicht; sondern sie werden, auf das entweder schon vorhandene Anerkenntnis des Kassendepartements, oder in sofern solches noch nicht erfolgt ist, auf das Anerkenntnis des Finanzkollegii, angenommen.

b) Brandschäden und Demolirungen, die auf die Verfügungen der Befehlshaber Unserer eigenen Armee, veranlaßt sind, in so weit sie das Eigentum der Kommunen, des Kreises oder der Provinz betroffen haben.

Bei der Ausmittelung und Festsetzung solcher Ansprüche, kommen die Grundsätze des §. 10. zur Anwendung. Eine Verzinsung soll erst vom 1sten Januar 1813. an und zwar mit vier vom Hundert statt finden.

Ausgenommen hiervon bleiben, die Brandschäden und Demolirungen in den bei dem Anfange des Krieges schon vorhanden gewesenem Festungen und deren Vorstädten, so wie an den in dem Erreiche des Geschüßes der Festungen befindlich gewesenem andern Gebäuden und Anlagen.

Wegen anderer Kriegsbeschädigungen und Lasten, findet der im §. 9. festgestellte Grundsatz statt.

c) Ansprüche einzelner Provinzen aus behaupteter Prägravation in Verhältnis gegen die übrigen Provinzen der Monarchie, bei der Vertheilung der Kriegslasten.

Die liquidirende Provinz muß diejenigen Lasten, durch welche sie vor den übrigen Provinzen prägravirt worden zu seyn behauptet, durch vollständige Rechnungen justificiren.

Die Königlichen Kommissarien entscheiden

- 1) über die Liquidität des Anspruches;
- 2) über die behauptete Prägravation.

Wird die Prägravation begründet gefunden; so erfolgt der Ausspruch der gedachten Kommissarien im Allgemeinen dahin, daß eine Prägravation Statt gefunden habe, ohne die Summe der Entschädigung festzusetzen.

wprawdzie przyjęte być muszą; dochodzenie i ustanowienie ich iednak nie zatrudni Kommissyi, ale raczemy w moc już nastąpionego przyznania Departamentu kassowego, albo jeżeli to nie nastąpiło jeszcze, za przyznaniem Kollegium finansowego, przyjęte zostaną.

b) na szkody z ognia i z spustoszeń, które w moc rozrządzeń dowódców Naszey armii poczynione zostały, a dotknęły własności gmin, powiatu lub prowincyi.

W dochodzeniu i ustanowieniu pretenzyi takowych, zasady §. 10. zastosowane być winny. Opłata procentu dopiero od 1. Stycznia 1813., a to po cztery od sta ma mieć miejsce.

Wyłączone zostaią szkody z ognia i z spustoszeń w fortcach i po przedmieściach, już w początku wojny exystujących, iako też w budynkach i założeniach pod obwodem wystrzału z dział fortcey będących.

Względem innych uszkodzeń i ciężarów woiennych, zasada w §. 9. postanowiona, ma miejsce.

c) Pretensye pojedynczych prowincyi z powodu przeciążenia w rozkładzie ciężarów woiennych względem innych prowincyi Państwa.

Prowincya likwidująca obowiązana jest dokładnymi rachunkami usprawiedliwić ciężary te, względem których uważa się za przeciążoną co do innych prowincyi.

Kommissarze Królewscy rozstrzygną

- 1) względem rzetelności pretenzyi;
- 2) względem podanego przeciążenia.

Gdy przeciążenie okaże się uzasadnionem, postanowienie Kommissarzy rzeczonych wogólności wyrzecz, iż przeciążenie ma miejsce, nie stanowiąc iednak ilości wynagrodzenia.

Die Kommissarien berichten darüber vollständig an Unsern Staatskanzler zur Veranlassung der weitern Verfügung (§. 15.).

§. 14.

Fortsetzung.

Jede Forderung muß durch überzeugende Beweismittel dargethan werden, worauf die Kommission sorgfältig zu achten hat. Lieferungen und andere Leistungen müssen durch verfassungsmäßige Befehle der Behörden, und Quittungen der Empfänger, dargethan werden. Ist dieses nach den Umständen nicht möglich; so können Atteste der Obrigkeit auf ihren Amtseid, die Stelle vertreten. Der Beweis durch Zeugen und der Eid des Liquidanten, soll in der Regel nicht Statt finden.

Nur in besondern Fällen, wenn nach dem Gange der Ereignisse des Krieges, die Herbeischaffung der vorgeschriebenen Beweise nicht möglich gewesen ist, die Forderung aber im Allgemeinen nachgewiesen wird, und es nur auf den Betrag derselben ankommt, kann darüber die eidliche Aussage glaubwürdiger Zeugen angenommen, und allenfalls dem Liquidanten, nach dem Gutfinden der Kommission, welcher die Beurtheilung der Zulässigkeit allein überlassen wird, der Eid nachgelassen werden.

§. 15.

III. Ausgleichung.

Eine vollkommene Ausgleichung der von den verschiedenen Provinzen getragenen Kriegslasten, ist, wegen der Verschiedenheit der Grundsätze, nach welchen man, in Ansehung der Aufbringung und Vertheilung dieser Lasten, in den Provinzen verfahren ist, äußerst schwierig, ja unmöglich.

Der Hauptgesichtspunkt, von dem die Kommission in dem Stücke ausgehen muß, ist daher im Allgemeinen nur der: daß die möglichste Gleichheit der Lasten, mit Hintensehung einer kleinlichen Genauigkeit bewirkt, und daß für die Folge nur ein National-Interesse begründet werde. Wenn

Kommissarze zdadzą dokładny w téj mierze raport Naszemu Kanclerzowi Państwa celem dalszego rozporządzenia. (§. 15.)

§. 14.

Kontynuacja.

Każda pretensya opierać się musi na przekonujących dowodach, na co Kommissya ściśle zważać powinna. Liwerunki i inne dowody usprawiedliwione być muszą, prawnymi nakazami władz i kwitami odbierających. Jeżeli to z względu na zachodzące okoliczności nie jest podobnym, zaświadczenia władz w moc urzędowej przysięgi wystawione, miejsce to mogą zastąpić. Dowód przez świadków i przysięga likwidanta w ogólności nie ma mieć miejsca.

W szczególnych tylko przypadkach, gdy z względu na wypadki wojny, złożenie przepisanych dowodów stało się niepodobnym, pretensya w ogólności udowodnioną zostaje, i tylko chodzi o ustanowienie ilości; natenczas zeznanie wiary godnych świadków pod przysięgą przyjęte, a nawet likwidantowi wedle zdania kommissyi, której to rozpoznanie takowe wyłącznie jest zostawione, przysięga przyznana być może.

§. 15.

III. Porównanie.

Zupełne porównanie poniesionych przez różne Prowincye ciężarów wojennych, z powodu różnicy zasad względem znoszenia i rozkładu onychże po Prowincyach, nader jest trudnym a nawet niepodobnym.

Postanawia się więc tylko w ogólności za główną zasadę dla kommissyi, iżby porównanie ciężarów, nie zważając na drobnostkową akuratność, osiągnięte, i na przyszłość interes tylko narodowy utworzonym został. Kommissya wyrzekłszy: iż przeciążenie miało miejsce (§. [29*])

durch den Ausspruch der Kommissarien festsetzet, daß eine Prägravation statt gefunden habe (§. 13. litt. c.); so haben dieselben hierüber vollständig an Unsern Staatskanzler zu berichten.

Wir behalten Uns vor, auf den Vortrag Unsers Staatskanzlers wegen der Ausgleichung dieser Prägravation, mittelst Uebernahme eines angemessenen Theils der Provinzialschuld auf den Saatschulden-Eiligungsfonds, den Umständen gemäß, das Weitere zu beschließen.

§. 16.

F o r t s e t z u n g.

Um vorläufig den Aktiv- und Passivzustand der Provinzen, Kreise und Kommunen übersehen zu können, hat die Kommission, nach den bisher vorhandenen Nachweisungen, von jeder Provinz, jedem Kreise und jeder Kommune einen Abschluß in Debet und Credit anzufertigen, darin jedoch die zweifelhaften Posten ante lineam zu setzen. Werden nachher Posten, die für zweifelhaft gehalten sind, ganz abgesprochen, so werden sie im Abschluß gestrichen; wird aber nur die Summe vermindert, so wird die festgesetzte Summe in dem Abschluß ausgeworfen.

Die Abschlässe werden zugleich der Kommission einen Leitfaden geben, nach welchem sie beurtheilen kann, welche Posten noch einer Erläuterung bedürfen.

§. 17.

F o r t s e t z u n g.

Diejenigen Posten, bei welchen einer Provinz, einem Kreise oder einer Kommune, eine Vergütung vom Staate, von einer andern Provinz, einem andern Kreise, oder einer andern Kommune zugesprochen ist, werden, nach der festgesetzten Summe, von ihrem Passivzustande in Abzug gebracht.

Eben so muß dasjenige von dem Passivzustande noch in Abzug gebracht werden, was in jeder Provinz, in jedem Kreise und in jeder Kommune, an gesammelten Beiträgen oder eingezogenen Geldern für Lieferungen, an Vorräthen und dergleichen mehr, im Bestande geblieben ist.

13. litt. c.) winna dokładny w téy mierze zdać raport Naszemu Kanclerzowi Państwa.

Zastrzegamy sobie, na przedstawienie Naszego Kanclerza Państwa względem porównania takowego to przeciążenia, przeięciem pewney części długu prowincyi na fundusz umorzenia długów krajowych, wedle okoliczności dalsze wydadź postanowienie.

§. 16.

K o n t y n u a c y a.

Celem otrzymania tymczasowego wykazu stanu czynnego i biernego prowincyi, powiatów i gmin, kommissya na zasadzie będących dezygnacyi sporządzi abszłus względem każdéy prowincyi, powiatu i gminy z debet i credit, wątpliwe zaś summy ante lineam pomieści. Gdy następnie summy miane za wątpliwe, odsądzone zostaną, to przy abszłusie wymazane bydź muszą; jeżeli ilość tylko zostanie zmniejszoną, summa postanowiona w abszłusie wyrażoną zostanie.

Abszłusy takowe posłużą oraz Kommissyi za wskazówkę rozpoznania, które summy ie-szcze objaśnienia ich wymagają.

§. 17.

K o n t y n u a c y a.

Summy te, względem których prowincyi, powiatowi lub gminie wynagrodzenie od rządu od inney prowincyi, powiatu lub gminy przy-sądzone zostało, w postanowionéy ilości z stanu biernego potrącone zostaną.

Również to z stanu biernego potrącone bydź winno, co w każdéy prowincyi, w każdym powiecie i w każdéy gminie pozostało w kasie z zebranych składek, ściągnionych za liwerunki pieniędzy w zapasach i tym podobnych.

§. 18.

Fortsetzung.

Erst nach diesen Abzügen, bildet sich der wahre Passivzustand jeder Provinz, jedes Kreises, jeder Kommune, und die Totalsumme giebt den Maassstab an die Hand, nach welchem der Tilgungsfonds eingerichtet werden muß.

§. 19.

General-Abschluss.

Einen General-Abschluss von der Totalsumme der hiernach ausgemittelten, und den verschiedenen Provinzen und Kommunen allein zur Last bleibenden, Provinzial- und Kommunal-Kriegeschulden, hat die Kommission, sobald dieses nach der Weitläufigkeit des Geschäfts geschehen kann, Unserm Staatskanzler einzureichen, und den Abschluss mit gründlichen Vorschlägen zu der Einrichtung eines Tilgungsfonds zu begleiten.

§. 20.

Fortsetzung.

Am Schlusse eines jeden Vierteljahrs muß die Kommission Unserm Staatskanzler eine vollständige Anzeige des Geleisteten einreichen.

Gegeben Berlin, den 9ten Juli 1812.

Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg.

Nro. 46.

(Nro. 132. d. D.) Bekanntmachung in Betreff einiger Punkte der Militär-Justizverfassung. Vom 27sten August 1812.

Zur Verhinderung der Mißdeutungen, welche aus dem nicht ganz richtigen Abdrucke der Königl. Kabinetsordre vom 24sten April d. J. in Betreff einiger Punkte der Militär-Justizverfassung, im 19ten

§. 18.

Kontynuacya.

Po takich dopiero potrąceniach okaże się istotny stan bierny każdéj prowincyi, powiatu, gminy, a ogół summy wskaże zasadą, wedle którój fundusz amortyzacyjny urządzonym być winien.

§. 19.

Abszluś generalny.

Abszluś generalny summy ogólnéj wynalezionych długów woiennych ciężarem oddzielnym dla różnych prowincyi i gmin pozostających, Kommissya w miarę możności z względu na obszerność zatrudnienia, poda Naszemu Kanclerzowi stanu i zarazem załączony gruntowny projekt w celu urządzenia funduszu amortyzacyjnego.

§. 20.

Kontynuacya.

W końcu każdego ćwierćrocza Kommissya zda Naszemu Kanclerzowi stanu dokładny raport odbytych czynności.

Dań w Berlinie d. 9. Lipca 1812.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg.

Nro. 46.

(Nro. 132. oryg.) Obwieszczenie względem niektórych przedmiotów urzędzenia sprawiedliwości militarnej. Z d. 27. Sierpnia 1812. r.

Dla zapobieżenia opacznyim zrozumieniom, iakieby wyniknąć mogły z niedokładnego wydrukowania Królewskiego rozkazu gabinetowego z d. 24. Kwietnia r. b. względem niektórych

Stücke der Gesetzsammlung vom jetzigen Jahre, Seite 129. No. 123. entstehen könnten, wird bekannt gemacht, daß die nach den Worten:

„wobei es übrigens bei den gesetzlichen Vorschriften von den privilegierten militairischen Testamenten sein Bewenden behält,“

folgende Bestimmung mit dem Vorhergehenden nicht in einer solchen Verbindung stehet, daß sie als eine Fortsetzung desselben zu betrachten ist, sondern daß die Vorschrift:

daß die Brigade- und andere Auditeure der mobil gemachten Truppen, die Befugniß haben sollen, einseitige Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit solcher Militärpersonen, welche zu den gedachten Truppen gehören, ohne Zuziehung eines zu kommandirenden Offiziers, aufzunehmen und zubeglaubigen, eine besondere für sich bestehende Disposition ausmacht.

Berlin, den 27sten August 1812.

Der Staatskanzler

H a r d e n b e r g.

przedmiotów urzãdzenia sprawiedliwosci militarnéj w 19. zbiorze praw z roku bieżącego, na karcie 129. No. 123. obwieszcza się niniejszém, iż następujące po słowach:

„przyczém z resztą pozostawia się przy przepisach ustaw względem uprzywilejowanych testamentów wojskowych,“

postanowienie z poprzedzającym w takim nie zostaje związku, iżby tamto za kontynuacją tego tu uważane być mogło; lecz owszem przepis:

iż audytorowie brygadni lub inni wojska na stopie wojennej będącego, mają mieć prawo przyjmowania i zaświadczenia jednostronnych czynności sądowych dobrej woli od osób wojskowych do wojska takowego czynnego należących, bez przybrania oficera komenderowanego, oddzielne rozrządzenie stanowi.

Berlin dnia 27. Sierpnia 1812.

Kanclerz Stanu

H a r d e n b e r g.

Nro. 47.

(Nro. 133. d. D.) Bekanntmachung in Betreff der gesetzlichen Bestimmungen bei Versendung der Tresorscheine mit den Posten. Vom 5ten September 1812.

Zur Sicherung sowohl der Königl. Postrevenue als des Publikums bei Versendung der Tresorscheine mit den Posten, wird, mit Beziehung auf die dieserhalb ergangenen frühern gesetzlichen Bestimmungen, hiermit bekannt gemacht:

- 1) daß bei Versendung von Tresorscheinen mit den Posten, der Absender den Inhalt, nach dem Werthe des jedesmaligen Kurses, bei Vermeidung der gesetzmäßigen 10 Prozent Strafe und

Nro. 47.

(Nro. 133. oryg.) Uwiadomienie względem przepisów prawnych, co do przesyłania biletów skarbowych pocztą. Z d. 5. Września 1812.

W celu zabezpieczenia tak Królewskich dochodów pocztowych jako i publiczności co do przesyłania pocztą biletów skarbowych, stosownie do wydanych wprzód już w téj mierze postanowień prawnych, następujące niniejszém wydaie się uwiadomienie:

- 1) że posyłający bilety skarbowe pocztą, ilość onychże podług wartości każdorazowego kursu, a to pod uniknieniem prawnie postanowionéj kary dziesięciu od sta

Verlust der Post-Garantie, auf dem Kouvert anzuzeigen verpflichtet ist,

- 2) daß das Porto davon nach der Gold-Taxe entrichtet werden muß, und
- 3) daß Tresorscheine, nur allein mit den fahrenden nicht aber mit reitenden Posten, versendet werden dürfen.

Berlin, den 6ten September 1812.

Der Staatskanzler
H a r d e n b e r g.

i pod utratą bezpieczeństwa od poczty winnego, na kopercie oznaczyć iest obowiązany;

- 2) że portorium z onychże podług taxy złota opłacane być musi; i
- 3) że bilety skarbowe iedynie tylko pocztą wozową nie zaś konną, przesyłane być mogą.

Berlin dnia 5. Września 1812.

Kanclerz Stanu
Hardenberg.

Nro. 48.

(Nro. 134. d. D.) Allerhöchste Kabinetordre vom 23. September 1812., betreffend die erweiterte Befugniß des Herrn Justizministers von Kircheisen zu Bewilligung des außergerichtlichen Verkaufs der Güter der Pflegebefohlenen und Dispensation von der sonst in der Regel nothwendigen öffentlichen Subhastation

Auf Ihren Antrag vom 17ten August d. J. genehmige Ich und autorisire Ich Sie, daß bei den Veräußerungen der Grundstücke der Pflegebefohlenen, nach Ihren Anweisungen zwar mit steter Hinsicht auf die bestehenden Gesetze, doch mit billiger Ermäßigung ihrer Anwendung nach den besondern Umständen der Zeit und der Lokalverhältnisse zu verfahren ist, und daß es besonders Ihrem pflichtmäßigen Ermessen überlassen bleibt, auf die Anträge der vormundschaftlichen Behörden, um Dispensation von der gerichtlichen Subhastation, ohne sich streng an den Maasstab des die Taxe um ein Viertel übersteigenden Gebots zu binden, zu verfügen, und den Verkauf mit der Dispensation von der Subhastation in allen Fällen zu bewilligen, in welchen, nach dem, mit Gründen unterstützten Dafürhalten der Vormünder und sonstigen Interessenten, so wie der vormundschaftlichen Gerichte und Pupillenkollegien, und nach Ihrer eigenen, auf sorgfältige Prüfung und Erwä-

Nro. 48.

(Nro. 134. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 23. Września 1812. względem rozciągnięcia władzy P. de Kircheisen Ministra sprawiedliwości w zezwalaniu za zasądową sprzedaż dóbr nieletnich, i w uwolnieniu od subhastacyi publiczney, pospolicie co do tychże dóbr przedsięwziąć się winney.

Przychylając się do wniosku W Pana z dnia 17. Sierpnia r. b. upoważniam go, aby w sprzedawaniu dóbr małoletnich, stósownie do zaleceń W Pana, choć wprawdzie z bacznym względem na będące prawa, iednak z słusznym umiarkowaniem przystósowania onychże według szczególnie zachodzących okoliczności czasowych i miejscowych postępowano, i iż do W Pana sumiennego zostawia się zdania, rozwiazać wniośki władz opiekuńczych o uwolnienie od subhastacyi sądowey, nie trzymając się ściśle prawidła, iż podanie taxę w czwartęy części przewyżzyć powinno, i oraz zezwolić na sprzedaż z uwolnieniem od subhastacyi, w wszelkich przypadkach, gdy podług należyte wsparćy opinii opiekunów i innych interessentów, iako też Sądów i Kollegiów pupillarnych i podług W Pana własnego na troskliwym badaniu oparćy tego przekonania, dobro małoletnich nie zo-

gung gegründeten Ueberzeugung, das wahre Beste der Pflegebefohlenen nicht gefährdet, sondern befördert wird.

Potsdam, den 23. September 1812.

Friedrich Wilhelm.

An den Staats- und Justizminister
von Kirchheim.

staje narażoném, ale raczém skutecznie popieraném.

Poczdami dnia 23. Września 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Ministra Stanu i sprawiedliwości
de Kirchheim.

Nro. 49.

Nro. 49.

(Nro. 137. b. D.) Allerhöchste Bestimmung des bei Polizei- und anderen Kontraventionen, in Absicht auf Militärpersonen statt findenden Verfahrens. Vom 24ten September 1812.

(Nro. 137. oryg.) Postanowienie najwyższe względem postępowania przy kontrawencyach policyjnych i innych co do osób wojskowych. Z dnia 24. Września 1812.

Auf Ihren gemeinschaftlichen Bericht vom 20sten August d. J. setze Ich hierdurch fest, daß das in der Verordnung, wegen verbesserter Einrichtung der Provinzial-, Polizei- und Finanzbehörden, vom 26sten Dezember 1808. §. 45., vorgeschriebene Verfahren bei Polizei- und anderen Kontraventionen auch in Absicht der Militärpersonen, unter folgenden Einschränkungen und Bestimmungen, statt finden soll:

Stósownie do wspólnego WW. PP. raportu z dnia 20. Sierpnia r. b. postanawiam niniejszém: iż postępowanie względem kontrawencyi policyjnych i innych ustawą z d. 26. Grudnia 1808. r. §. 45. względem dokładniejszego urządzenia władz prowincyalnych, policyi i finansów przepisane, również do osób wojskowych pod następującymi jednak ograniczeniami i oznaczeniami przystósowane byđ ma:

1) Wenn von der Bestrafung eines Offiziers die Rede ist und diese nicht blos in Geldbuße und Konfiskation der defraudirten Sachen bestehet, die begangene strafbare Handlung vielmehr Gefängniß- oder Festungsstrafe oder gar die Kassation nach sich ziehet; so müssen sich die Civilbehörden alles Verfahrens enthalten und die Sache den Militärgerichten überlassen.

1) Gdy idzie o ukaranie Officera, a czyn popełniony, nie samą tylko karę pieniężną i konfiskatę defraudowanych przedmiotów, ale raczém karę więzienia lub fortecy, albo wcale kassacyą pociąga za sobą, natenczas Sądy cywilne od wszelkiego działania wstrzycmać się, i rzecz całą Sądom wojskowym oddać maia.

2) In allen Fällen, in welchen sich die Ungeschuldigten bei den von den Regierungen festgesetzten Strafen beruhigt haben, oder in welchen von den Justizkollegien auf Strafe erkannt worden, geschieheth die Vollstreckung nicht von Seiten der Civilbehörde. Es muß vielmehr deshalb in Absicht der Offiziere das kompetente Militärgericht und in Absicht der Unteroffiziere und gemeinen

2) W wszelkich przypadkach, gdy obwinieni przestali na karach przez Regencye ustanowionych, albo gdy Sądy cywilne karę zawyrokowały, wykonanie iey nie ma należeć do władzy cywilney. Owszem co do Officerów właściwy Sąd wojskowy, względem Podofficerów i żołnierzy Kommandant takowém wojskowém osoby zarekwir-

Soldaten der Kommandeur einer solchen Militärperson requirirt werden. Letzterer hat alsdann ein Stand- oder Kriegsgericht nach Befinden anzuordnen, von welchem die gegen einen Unteroffizier oder gemeinen Soldaten festgesetzte Strafe in eine verhältnismäßige Militärstrafe verwandelt werden muß, wovon der Regierung oder dem Justizkollegio Nachricht zu geben ist. Bei dieser Verwandlung darf sich jedoch das Stand- oder Kriegsgericht auf keine weitere Beurtheilung der schon entschiedenen Straffälligkeit der Handlung einlassen.

- 3) Hat sich ein Unteroffizier oder gemeiner Soldat, außer der Kontravention oder Defraudation, noch eines andern Vergehens schuldig gemacht; so gebührt die Untersuchung und Bestrafung desselben der Militärbehörde.
- 4) Bei der Untersuchung wider einen Unteroffizier oder gemeinen Soldaten soll, zur Erhaltung der Ordnung, ein von dem Kommandeur einer solchen Militärperson kommandirter Vorgesetzter des Denunziaten zugegen seyn.
- 5) In Ansehung der Unterstaabsbedienten, tritt das bei den Offizieren vorgeschriebene Verfahren ein.

In Gemäßheit dieser Bestimmungen haben Sie das Erforderliche zu verfügen.

Potsdam, den 24sten September 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg,
den Staats- und Justizminister von Kirchheim
und den Generalmajor, Geheimen Staatsrath von
Hake.

rowany być powinien. Ten tu w miarę okoliczności wyznaczy, albo Sąd wojskowy, albo Kommissyą onegoż, który karę na Podofficera lub żołnierza ustanowioną, znieść, zamienić na stósunkową karę wojskową, o czém Regencyi lub władzy Sądowey doniesiono bydz ma. Sąd wojskowy lub Kommissya, przystępując do takowey zamiany kary, wdawać się już nie może w ocenienie uznany już karalności czynu.

- 3) Gdy Podofficer lub żołnierz, prócz kontrawencyi lub defraudacyi, innego ieszcze dopuścił się przekroczenia, więc indagacya i ukaranie należy do władz wojskowych.
- 4) Przy wyprowadzaniu indagacyi naprzeciw Podofficerowi lub żołnierzowi, zawsze dla utrzymania porządku, przełożony jego, przez Kommendanta wyznaczony, ma się znydować.
- 5) Co do urzędników sztabu niższego, postępowanie względem Officerów przepisane ma mieysce.

Do takowych postanowień stósuiąc się, dalsze potrzebne WW. PP. wydacie rozporządzenia.

Poczdami dnia 24. Września 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg.
Ministra Stanu i Sprawiedliwości
de Kirchheim. i
General-Majora Taynego Radczy de Hake.

Nro. 50.

(Nro. 141. b. D.) Deklaration der §§. 293 und 294. Tit. 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts wegen Verhaftung der Gewerbtreibenden und anderer Personen für die Kontraventionen und Defraudationen ihres Gesindes und ihrer Angehörigen. Vom 19ten Oktober 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

finden Uns durch die über die Auslegung der §§. 293 und 294. Tit. 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts entstandenen Zweifel veranlaßt, hierdurch zu erklären und festzusetzen:

daß die daselbst vorgeschriebene Verhaftung mehrerer Gewerbtreibenden und anderer Personen für die Kontraventionen und Defraudationen ihres Gesindes und ihrer Angehörigen sich nicht blos auf die Konfiskation der Waaren oder Sachen, woran das Vergehen verübt worden, sondern auch auf die verwirkte Geldstrafe beziehe.

Wir befehlen Unseren Regierungen und Gerichten, sich nach dieser Deklaration gebührend zu achten.

Geschehen Berlin, den 19ten Oktober 1812.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kirchheim.

Nro. 50.

(Nro. 141. oryg.) Objaśnienie §§. 293. i 294. Tyt. 20. Cz. II. Powszechnego Prawa krajowego względem odpowiedzialności prowadzących proceder i innych osób za kontrawencye i defraudacye przez czeladź ich lub należących popełnione. Z dnia 19 Października 1812.

My FRYDERYK WILHELM

z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

Wątpliwości względem wyrozumienia §§. 293. i 294. Tyt. 20. Cz. II. Pow. Prawa krajowego zachodzące, powodują Nas do oświadczenia i postanowienia niniejszém:

iż wyrzeczona tamże odpowiedzialność kilku proceder prowadzących i innych osób za kontrawencye i defraudacye przez należących ich i czeladź popełnione, nie tylko ściąga się do konfiskaty towarów lub rzeczy, względem których przewiniono, ale też ściąga się do przewinionéy kary pieniężnéy.

Nakazuiemy Regencyom i Sądom Naszym, aby się do obecnyéy deklaracyi należycie stosowały.

Dan w Berlinie dnia 19. Października 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kirchheim.

Nro. 51.

(Nro. 143. b. D.) Deklaration vom 20sten November 1812., in Betreff des Kulmischen Rechts, Buch 4. Theil 5. Kap. 7. wegen Verkauf liegender Gründe.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

finden Uns veranlaßt, die Vorschrift des noch in einem Theil Unserer Staaten geltenden Kulmischen

Nro. 51.

(Nro. 143.) Objaśnienie Prawa Chełmińskiego Ks. 4. Cz. 5. Oddz. 7. względem sprzedaży nieruchomości. Z d. 20. Listopada 1812. r.

My FRYDERYK WILHELM

z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

widziemy się powodowanymi, przepis prawa chełmińskiego istnącego ieszcze w pewnyéy czę-

Rechts im vierten Buch, fünften Theil, und dessen siebenten Kapitel, wo es heißt:

alle Häuser, Erbe und liegende Gründe sollen vor den ordentlichen Gerichten, in welchen sie gelegen, verkauft und verlangt werden, und ohne das kein Kauf kräftig seyn,

zur Vermeidung aller Mißverständnisse und Streitigkeiten, wie hiermit geschieht, dahin zu deklariren und zu verordnen, daß die unterlassene Beobachtung der hier vorgeschriebenen Form keinesweges die Richtigkeit des Geschäfts nach sich ziehen, sondern vielmehr ein jeder Kontrahent, nach den Bestimmungen des Allgemeinen Landrechts Th. I. Tit. 10. §. 15. 16. 17., und der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 2. §. 3. befugt seyn soll, aus einem, auch vor andern Gerichten, oder vor einem Justizkommissario und Notario aufgenommenen Vertrage über das Eigenthum liegender Güter, oder der denselben gleich zu achtenden Rechte, auf Erfüllung — und selbst aus einem schriftlichen Privat-Vertrage — auf die Errichtung eines förmlichen gerichtlichen Instrumentes zu klagen.

Urkundlich haben Wir diese Deklaration, welche in die Gesessammlung aufgenommen werden soll, Allerhöchsteigendhändig vollzogen, und mit Unserm Königlichem Insignel bedrucken lassen. So geschehen und gegeben Berlin, den 20sten November 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 52.

(Nro. 145. d. D.) Bekanntmachung, die Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften wegen des Debits im Inlande, der im Auslande gedruckten und inländischen Buchhändlern in Kommission, oder auf andere Art zum Absatze zugesendeten Schriften betreffend. Vom 15ten Dezember 1812.

Durch das Censur-Edikt für sämtliche Königliche Staaten vom 19ten Dezember 1788. §. X. und XI.

ści Państwa naszego w księdze czwartéy, części piątéy i siódmym iéy oddziale, tey osnowy:

„wszystkie domy, dziedzictwa i nieruchomości przed zwyczajnymi Sądami, gdzie są położone, sprzedawane i oddawane bydź mają, a bez tego wszelkie kupno ma bydź nieważném,

w celu uniknienia opaczneho zrozumienia i sporów ninieyszém objaśnić w ten sposób i postanowić, iż zaniechanie przepisanej tu formalności nie ma w żadnym względzie pociągnąć za sobą nieważność czynności, owszem każda z stron kontraktujących wedle przepisów powszechnego prawa krajowego Cz. 1. Tyt. 10. §. 13. 16. 17. i powszechnéy ordynacyi sądowéy Cz. 2. §. 3. mocen bydź ma, domagania się z mocy umowy względem własności dóbr nieruchomych, i z niemi w równi będących praw, chociaż przed innymi sądami a nawet przed Kommissarzem sprawiedliwości i Notaryuszem zawartéy wypełnienia oneyże, a nawet z mocy piśmiennéy, prywatnéy umowy zawarcia formalnego Sądowego kontraktu.

W dowód czego deklaracyą obecną w zbiorze praw umieszczoną bydź mającą, sami podpisawszy, pieczęć Naszą Królewską przyłożyć rozkazaliśmy.

Działo się i dan w Berlinie d. 20. Listopada 1812. r.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 52.

(Nro. 145. oryg.) Ogłoszenie względem zachowania przepisów prawnych co do sprzedawania w kraju, pism za granicą drukowanych, a xięgarzom krajowym albo w komisji, lub też innym sposobem na zbycie onychże oddanych. Z dnia 15. Grudnia 1812.

Edyktem cenzuralnym dla całego Państwa w dniu 19. Grudnia, 1788. wydanym, w §. X. i XI.

und dessen Deklarations Reskripte vom 5ten März 1792. und vom 26sten April 1794., so wie durch das an sämmtliche Buchhändler und Buchdrucker ergangene Cirkular vom 18ten November 1811. ist bereits verordnet:

keine im Auslande oder ohne Angabe des Druckorts erschienene Schrift zu debütiren, und eben so wenig den Debit anzukündigen, wenn nicht zuvor die Genehmigung der diesseitigen Censurbehörde dazu erteilt worden ist.

Die sorgsame Befolgung dieser Vorschrift wird sämmtlichen Königlichen Censurbehörden und Buchhändlern in Erinnerung gebracht, allen Buchhändlern aber zugleich aufgegeben, bei Vermeidung der in dem Censur-Edikte angedroheten Strafen, bei allen ihnen in Kommission oder auf andere Art zum Debit gegebenen Schriften, diese mögen reinwissenschaftlichen oder anderen Inhalts seyn, im Buchhändler oder im Selbst-Verlage erschienen, im Inlande oder auswärts gedruckt seyn, mit alleiniger Ausnahme der in einem einheimischen Selbst- oder Buchhändler-Verlage erschienenen Schriften, sich hiernach genau zu achten.

In Ansehung solcher Schriften reinwissenschaftlichen Inhalts, versteht es sich jedoch von selbst, daß die Censur derselben sich nicht über Grundsätze und Gegenstände der Wissenschaft selbst, verbreiten darf, sondern lediglich darauf sich beschränken muß, ob das Werk Grundsätze und Aeußerungen enthält, welche denen der hiesigen Censurgesetze und den Rücksichten der höheren Staatspolitik entgegen sind.

Berlin, den 15ten Dezember 1812.

Hardenberg.

i reskryptami deklaracyinymi z dnia 5. Marca 1792. i 26. Kwietnia 1794., również i okólnikiem w d. 18. Listopada 1811. do wszystkich xięgarzy i drukarzy wydanym, iuż postanowiono zostało:

aby żadne za granicą lub bez wyrażenia miejsca druku wydane pismo, ani w kraiu sprzedawane, ani sprzedaż onegoż zapowiedzianą nie była, dopóki zezwolenie na to władzy cenzuralnéy kraiovéy nie nastąpiło.

Przypomina się więc wszystkim władzom Królewskim cenzuralnym i xięgarzom troskliwe zachowanie takowego przepisu, i oraz tym tu się zaleca, aby z iedynym wyjątkiem co do pism wychodzących nakładem autora lub xięgarza w kraiu będących, co do innych pism onymże w komis, lub inny sposób na sprzedaż danych, czyli one same tylko nauki lub cokolwiek mają za przedmiot, nakładem wydawcy lub xięgarza wychodzą i w kraiu lub za granicą są drukowane, do takowegoż przepisu ściśle się stósowali.

Co do pism takowych, same tylko nauki za przedmiot mających, samo jednak z siebie rozumie się, iż cenzura onychże nie może się ściągac do samych zasad i przedmiotów nauki, ale tylko na tém ograniczac się powinna, czyli dzieło nie zawiera zasad lub wyrazów, które są przeciwnemi kraiowym ustawom cenzuralnym i zasadom polityki wyższéy kraiovéy.

Berlin dnia 15. Grudnia 1812.

Hardenberg.